

No. 101.

**POLOGNE ET LES
RÉPUBLIQUES DES SOVIETS
DE RUSSIE ET D'UKRAINE**

Traité préliminaire de paix et condi-
tions d'armistice, signé à Riga, le
12 octobre 1920.

**POLAND
AND SOVIET REPUBLICS OF
RUSSIA AND UKRAINIA**

Preliminary Treaty of Peace and
Armistice Conditions, signed at
Riga October 12, 1920.

PROCÈS-VERBAL.

Vu l'accord réalisé aux conférences tenues par les Présidents des deux parties sur toutes les questions de principe relatives aux préliminaires de paix et à l'armistice, le Président de la Délégation Polonaise de Paix et le Président de la Délégation Russo-Ukrainienne de Paix, à leur entrevue du 5 octobre 1920, ont convenu de signer le traité d'armistice et de préliminaires de paix entre la Pologne d'une part et la Russie et l'Ukraine d'autre part, pas plus tard que vendredi le 8 octobre courant.

RIGA, le 5 octobre 1920.

(Signé) JAN DABSKI.

(Signé) JOFFE.

TEXTE POLONAIS — POLISH TEXT.

No. 101. — PRELIMINARJA POKOJOWE I USTAWA O ROZEJMIE
PODPISANE W DNIU 12 PAŹDZIERNIKA 1920 ROKU W RYDZE¹.

Textes officiels polonais, russe, et ukrainien, communiqués par la Délégation Polonaise auprès de la Société des Nations. L'enregistrement de ce traité a eu lieu le 11 avril 1921.

Polish, Russian and Ukrainian officials texts forwarded by the Polish Delegation accredited to the Secretariat of the League of Nations. The registration of this Treaty took place on April 11, 1921.

RZECZPOSPOLITA POLSKA z jednej, a ROSYJSKA SOCJALISTYCZNA REPUBLIKA RAD i UKRAIŃSKA SOCJALISTYCZNA REPUBLIKA RAD z drugiej strony, kierując się pragnieniem położenia możliwie najprędzej kresu krwawej wojnie, wynikłej między nimi, oraz wypracowania warunków, które stanowić mają podstawę trwałego, honorowego i na wzajemnem porozumieniu opartego pokoju, postanowiły wszcząć rokowania celem zawarcia rozejmu i ustalenia przedwstępnych warunków pokoju wyznaczyły w charakterze swoich pełnomocników :

RZĄD RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ —

Jana Dąbskiego, oraz
Norberta Barlickiego,
Doktora Stanisława Grabskiego,
Doktora Witolda Kamienieckiego,
Doktora Władysława Kiernika,
Generała Mieczysława Kulińskiego,
Adama Mieczkowskiego,
Leona Wasilewskiego,
Ludwika Waszkiewicza,
Michała Wichlińskiego,

¹ L'échange de ratifications a eu lieu à Libau le 2 novembre 1920.

¹ Ratifications exchanged at Libau november 2, 1920.

RZĄDY ROSYJSKIEJ SOCJALISTYCZNEJ FEDERACYJNEJ REPUBLIKI RAD
I UKRAIŃSKIEJ SOCJALISTYCZNEJ REPUBLIKI RAD —

Adolfa Joffego, oraz
Siergieja Kirowa,
Dmitrija Manuilskiego, i
Leonida Obolenskiego,

k którzy, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za wystarczające i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia :

Art. I.

Obie układające się strony—zgodnie z zasadą stanowienia narodów o sobie—uznają niepodległość Ukrainy i Białorusi oraz zgadzają się i postanawiają że wschodnią granicę Polski, a więc granicę między Polską z jednej, a Ukrainą i Białorusią z drugiej strony stanowi linja :

wzdłuż rzeki Dźwiny (Zap. Dwina) od granicy Łotwy z Rosją aż do punktu, w którym granica byłej guberni Wileńskiej styka się z granicą byłej guberni Witebskiej; dalej granicą byłych guberni Wileńskiej i Witebskiej aż do wsi i stacji kolejowej Orzechowno (Orzechowno), które pozostają po stronie polskiej, poczem znowu wschodnią granicą byłej guberni Wileńskiej aż do punktu, w którym schodzą się powiaty : Dziśnieński, Lepelski i Borysowski ; dalej od tego punktu do wsi Mała Czernica (Mał. Czernica), która po stronie białoruskiej, stąd na południowy zachód w poprzek jeziora na rzece Berezynie do wsi Zarzeczyc (Zarieczyc), która po stronie białoruskiej, poczem ku południowemu zachodowi aż do rzeki Wilji (Wilia) do punktu na wschód od Dołhinowa (Dołginowo); dalej rzeką Wilją aż do traktu, idącego na południe od Dołhinowa, stąd dalej na południe do rzeki Ilji (nazwy rzeki na mapie niema), Ilją w dół do połączenia jej z rzeką Rybczanką (Rybczanka), przyczem miasteczko Ilja (Ilija) pozostaje po stronie polskiej; Rybczanką na południe do stacji kolejowej Radoszkowicze (Radoszkowiczi), przyczem stacja i miasteczko po stronie białoruskiej, dalej na wschód od miasteczka Raków (Rakow), wsi Wołma (Wołma) i Rubieżewicze (Rubieżewiczi) do linii kolejowej Mińsk-Baranowicze przy miejscowości Kołosowo (Kołosowo), która po stronie polskiej; dalej na południe w połowie drogi między Nieświeżem (Nieswiż) a Cimkowiczami (Timkowiczi), dalej na południe w połowie drogi między Kleckiem (Kleck) a Cimkowiczami, dalej na południe do szosy Warszawsko-Moskiewskiej, przecinając tę szosę na zachód od Filipowicz (Filippowiczi); dalej najkrótszą drogą do rzekian Łań koło wsi Czudzin (Czudzin), pozostawiając tę wieś po stronie polskiej; dalej wzdłuż rzeki Łań do ujścia jej do Prypeci (Pripiat'), dalej Prypecią na wschód siedem kilometrów, skąd na południe do rzeki Stwigi (Stwiga) w punkcie jej najbardziej wysuniętym na zachód, poczem w górę rzeką Stwigą aż do punktu, w którym rzeka ta przecina granicę byłych guberni Mińskiej i Wołyńskiej, stąd granicą tych gubernij do granicy powiatów Rówieńskiego i Owruckiego i tą granicą powiatów aż do przecięcia linii kolejowej na zachód od stacji Ochotnikowo (Ochotnikowo) i miasteczka Rokitno (Rakitna); dalej na południe w górę rzeczką Lwa (Lwa) aż do jej źródeł i stąd do połączenia się rzeki Korczyk (Korczyk) z rzeką Słuczą (Słucz'), dalej w górę Korczykiem, pozostawiając miasto Korzec (Koriec) po stronie polskiej; dalej na południowy zachód, pozostawiając Kilikijów (Kilikiew) po stronie ukraińskiej, do Milatyna (Miliatin), który po stronie polskiej, następnie na południe poprzez linię kolejową Równe-Szepetówka (Rowno-Szepietowka) i rzekę Horyń (Goryń) do rzeki Wilju (Wilia), przyczem miasto Ostrog (Ostrog) po stronie polskiej; dalej w górę Wilją, do Nowego Stawu (Now. Staw), który po stronie ukraińskiej—stad ogólnie w kierunku południowym w poprzek Horynia koło Łanowiec (Łanowcy), miejscowość ta po stronie polskiej, i w dalszym ciągu do rzeki Zbrucza (Zbrucz), pozostawiając miejscowość Białozórkę (Biełozierka) po stronie polskiej, a następnie linią Zbrucza do ujścia tej rzeki do Dniestru (Dniestr).

Przy określaniu granicy, przebiegającej wzdłuż rzeki, rozumie się przy rzekach spławnych nurt głównego koryta, a przy rzekach niespławnych środkową linię największego ramienia.

Granica powyższa jest opisana podług mapy rosyjskiej (w skali 25 wiorst w calu angielskim), dołączonej do niniejszej umowy, i wyznaczona czerwoną barwą (Załącznik N° 1 — Mapa).

W razie różnic między tekstem a mapą będzie rozstrzygał tekst.

Rosja i Ukraina zrzekają się wszelkich praw i pretensji do ziem na zachód od tej granicy położonych. Ze swej strony Polska zrzeka, się na rzecz Ukrainy i Białorusi wszelkich praw i pretensji do ziem, położonych na wschód od tej granicy.

Szczegółowe wyznaczenie i przeprowadzenie na miejscu powyższej granicy państwowej, oraz ustawienie znaków granicznych należy do specjalnej mieszanej komisji granicznej, która powołana będzie natychmiast po ratyfikacji umowy niniejszej.

Obie układające się strony zgadzają się, że o ile w skład ziem, położonych na zachód od określonej wyżej granicy, wchodzi terytorja sporne między Polską a Litwą — sprawa przynależności tych terytorjów do jednego z tych dwóch państw należy wyłącznie do Polski i Litwy.

Art. II.

Obie układające się strony zapewniają sobie nawzajem całkowite poszanowanie suwerenności państwowej i powstrzymanie się od jakiegokolwiek mieszania się w wewnętrzne sprawy drugiej strony, przyczem obie układające się strony postanawiają umieścić w traktacie pokojowym zobowiązanie, iż nie będą one tworzyły ani popierały organizacji, mających na celu walkę zbrojną z drugą układającą się stroną, mających na celu obalenie ustroju państwowego lub społecznego strony drugiej, czyniących zamach na jej całość terytorjalną, jak również organizacji przypisujących sobie rolę rządu strony przeciwnej.

Z chwilą ratyfikacji niniejszej umowy obie układające się strony zobowiązują się nie popierać cudzych działań wojennych przeciwko drugiej stronie.

Art. III.

Obie układające się strony zobowiązują się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy w przedmiocie swobodnego wyboru (opcji) obywatelstwa polskiego, wzgl dnie rosyjskiego lub ukraińskiego, z tem, że osobom, wykonywującym prawo wyboru (optantom), przysługiwać będą bez żadnych wyjątków wszystkie te prawa, które w traktacie pokojowym będą przyznane obywatelom obu stron.

Art. IV.

Obie układające się strony zobowiązują się umieścić w traktacie pokojowym postanowienia, zapewniające z jednej strony osobom narodowości polskiej w Rosji i Ukrainie te wszystkie prawa, zabezpieczające swobodny rozwój kultury, języka i wykonywanie obrządków religijnych, z jakich korzystać będą osoby narodowości rosyjskiej i ukraińskiej w Polsce, a z drugiej strony osobom narodowości rosyjskiej i ukraińskiej w Polsce te wszystkie prawa, zabezpieczające swobodny rozwój kultury, języka i wykonywanie obrządków religijnych, z jakich korzystać będą osoby narodowości polskiej w Rosji i Ukrainie.

Art. V.

Obie układające się strony zrzekają się wzajemnie zwrotu swych kosztów wojennych, t. j. wydatków państwowych na prowadzenie wojny między niemi, jak również odszkodowania za straty wojenne, t. j. za straty, które były wyrządzone w czasie tej wojny im lub ich obywatelom na terenie operacji wojennych przez działania i zarządzenia wojenne.

Art. VI.

Obie układające się strony zobowiązują się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy, dotyczące wymiany jeńców wojennych i zwrotu rzeczywistych kosztów ich utrzymania.

Art. VII.

Z chwilą podpisania umowy niniejszej powołane będą natychmiast komisje mieszane w celu niezwłocznego wydania zakładników, oraz niezwłocznej wymiany jeńców cywilnych, osób internowanych, a w miarę możliwości i jeńców wojennych, i zorganizowanie powrotu wygnańców, uchodźców i emigrantów.

Wymienionym komisjom mieszanym przysługuje prawo sprawowania opieki i niesienia pomocy jeńcom wojennym i cywilnym, osobom internowanym, zakładnikom, oraz wygnańcom, uchodźcom i emigrantom.

Celem uregulowania kwestji, związanych z natychmiastowym powrotem zakładników, jeńców cywilnych, osób internowanych, uchodźców, wygnańców i emigrantów, oraz jeńców wojennych — strony zobowiązują się niezwłocznie po podpisaniu niniejszej umowy zawrzeć oddzielny układ w tej sprawie.

Art. VIII.

Obie układające się strony zobowiązują się niezwłocznie po podpisaniu niniejszej umowy wydać odpowiednie rozporządzenia o zawieszeniu postępowania sądowego, administracyjnego, dyscyplinarnego oraz wszelkiego innego, wszczętego w stosunku do jeńców cywilnych, osób internowanych, zakładników, wygnańców, emigrantów, jeńców wojennych, jak również o natychmiastowym wstrzymaniu wykonania kar, wymierzonych przeciwko tym osobom na jakiegokolwiek drodze.

Wstrzymanie wykonania kar może nie powodować wypuszczenia na wolność ; w tym jednak wypadku osoby te winny być natychmiast wydane władzom ich państwa, wraz z wszystkimi aktami.

Jeśli jednak dana osoba oświadczy, iż nie życzy sobie powrotu do ojczyzny, lub władze ojczyste nie zgodzą się na jej przyjęcie, osoba ta może być ponownie pozbawiona wolności.

Art. IX.

Obie układające się strony zobowiązują się umieścić w traktacie pokojowym przepisy w przedmiocie amnestji, a mianowicie Polska dla obywateli rosyjskich i ukraińskich w Polsce, a Rosja i Ukraina dla obywateli polskich w Rosji i Ukrainie.

Art. X.

Obie układające się strony zobowiązują się umieścić w traktacie pokojowym postanowienia, dotyczące rozrachunku wzajemnego i likwidacji, i oprzeć je na zasadach następujących :

1) Z poprzedniej przynależności części ziem Rzeczypospolitej Polskiej do byłego Imperjum Rosyjskiego nie wynikają dla Polski w stosunku do Rosji żadne zobowiązania i ciężary.

2) Obie układające się strony zrzekają się wzajemnie wszelkich praw do majątku państwowego, związanego z terytorjum strony przeciwnej.

3) Przy rozrachunkach wzajemnych i likwidacji będzie uwzględniony aktywny udział ziem Rzeczypospolitej Polskiej w życiu gospodarczem byłego Imperjum Rosyjskiego.

4) Obie układające się strony zobowiązują się wzajemnie, na żądanie właścicieli, reewakuować i zwrócić w naturze względnie w odpowiednim ekwiwalencie, mienie ruchome państwa, związane z ekonomicznym i kulturalnym życiem kraju, mienie ruchome ciał samorządowych, instytucji, osób fizycznych i prawnych, zabrane albo ewakuowane przymusowo lub dobrowolnie, poczynszy od 1 sierpnia nowego stylu 1914 roku, z wyjątkiem zdobyczy wojennych.

5) Będzie ustalone zobowiązanie zwrotu Polsce archiwów, bibliotek, dzieł sztuki, historycznych trofeów wojennych, zabytków i tym podobnych przedmiotów dorobku kulturalnego, wywiezionych z Polski do Rosji od czasu rozbiorów Rzeczypospolitej Polskiej.

6) Będzie ustalone wzajemne uregulowanie opartych na tytułach prawnych pretensji osób fizycznych i prawnych stron obu, pretensji, powstałych do chwili podpisania niniejszej umowy, do rządu i instytucji strony przeciwnej.

7) Ustalone będzie w traktacie pokojowym zobowiązanie Rosji i Ukrainy do przyznania Polsce i jej obywatelom największego uprzywilejowania w dziedzinie restytucji mienia i odszkodowania za straty okresu rewolucyjnego i wojny domowej w Rosji i Ukrainie.

Obie układające się strony zgadzają się, że punkty powyższe nie wyczerpują wszystkich szczegółów rozrachunków i likwidacji.

Art. XI.

Obie układające się strony zobowiązują się przystąpić natychmiast po podpisaniu traktatu pokojowego do rokowań w przedmiocie konwencji o handlu i żegludze, konwencji sanitarnej, komunikacyjnej i pocztowo-telegraficznej, oraz o kompensacyjnej wymianie towarów.

Art. XII.

Obie układające się strony zgadzają się umieścić w traktacie pokojowym przepisy o udzieleniu tranzytu dla Polski przez terytorja Rosji i Ukrainy, oraz dla Rosji i Ukrainy przez terytorjum Polski.

Art. XIII.

Obie układające się strony zawierają równocześnie specjalną umowę w przedmiocie rozejmu, która stanowi składową część niniejszej umowy i posiada narówni z nią moc obowiązującą. (Załącznik N° II — „Umowa o rozejmie”.)

Art. XIV.

Rosja i Ukraina oświadczają, że wszelkie zobowiązania, przyjęte przez nie wobec Polski, jak również prawa, przez nie nabyte umową niniejszą, stosują się do wszystkich terytorjów, położonych na wschód od linii granicznej, określonej w art. I niniejszej umowy, które to terytorja wchodziły w skład byłego Imperjum Rosyjskiego i przy zawieraniu umowy niniejszej były reprezentowane przez Rosję i Ukrainę.

Art. XV.

Obie układające się strony zobowiązują się natychmiast po podpisaniu niniejszej umowy rozpocząć rokowania w przedmiocie zawarcia traktatu pokojowego.

Art. XVI.

Umowa niniejsza sporządzona zostaje w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim, w dwóch egzemplarzach. Przy interpretacji umowy wszystkie trzy teksty będą uważane za autentyczne.

Art. XVII.

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i staje się prawomocną z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, o ile umowa niniejsza wraz z załącznikami nie zawiera odmiennych postanowień.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych i spisanie odpowiedniego protokołu nastąpi w Libawie.

Obie układające się strony zobowiązują się do ratyfikacji umowy niniejszej najpóźniej w przeciągu piętnastu dni od chwili jej podpisania. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych i spisanie protokołu nastąpić winny najpóźniej w przeciągu dni sześciu po upływie terminu, przewidzianego dla ratyfikacji.

Obie układające się strony zastrzegają, iż umowa w przedmiocie rozejmu (art. XIII) traci moc obowiązującą, jeśli w terminie przewidzianym dla wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i spisania odpowiedniego protokołu czynności te z jakichkolwiek powodów nie będą dokonane.

Wznowienie działań wojennych nie może jednak w tym wypadku nastąpić wcześniej, niż w czterdzięci osiem godzin po upływie powyższego terminu.

Wszędzie, gdzie w umowie niniejszej wymienia się jako termin chwilę ratyfikacji umowy, rozumie się przez to chwilę wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

W DOWÓD CZEGO PEŁNOMOCNICY OBU STRON WŁASNORĘCZNIE PODPISALI UMOWĘ NINIEJSZĄ I OPATRZYLI JĄ SWEMI PIECZĘCIAMI.

SPORZĄDZONO I PODPISANO W RYDZIE, DNIA DWUNASTEGO PAŹDZIERNIKA TYSIĄC DZIEWIĘCSET DWUDZIESTEGO ROKU.

L. s. (—) JAN DĄBSKI.

L. s. (—) NORBERT BARLICKI.

L. s. (—) STANISŁAW GRABSKI.

L. s. (—) WITOLD KAMIENIECKI.

L. s. (—) WŁADYSŁAW KIERNIK.

L. s. (—) MIECZYŚLAW KULIŃSKI.

L. s. (—) ADAM MIECZKOWSKI.

L. s. (—) LEON WASILEWSKI.

L. s. (—) LUDWIK WASZKIEWICZ.

L. s. (—) MICHAŁ WICHLIŃSKI.

L. s. (—) A. JOFFE.

L. s. (—) S. KIROW.

L. s. (—) D. MANUILSKI.

L. s. (—) L. OBOLENSKI.

Załącznik N° 2.

UMOWA O ROZEJMIE.

Zgodnie z art. XIII umowy o preliminarjach pokojowych zostaje zawarta następująca umowa o rozejmie :

§ 1.

Po upływie 144 godzin od chwili podpisania umowy o preliminarjach pokojowych, t. j. o godzinie 24 podług czasu środkowo-europejskiego dnia osiemnastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego roku obie umawiające się strony obowiązane są zaprzestać wszelkich działań wojennych na lądzie, wodzie i powietrzu.

§ 2.

Wojska obydwóch umawiających się stron pozostają na zajmowanych przez nie aż do chwili zaprzestania działań wojennych w myśl paragrafu 1 pozycjach, jednak z tym warunkiem, by wojska rosyjsko-ukraińskie znajdowały się nie bliżej, niż w odległości 15 km. od ustalonej linii frontu polskiego w chwili zaprzestania działań wojennych.

§ 3.

Powstały w ten sposób między obydwoma frontami pas szerokości 15 km. stanowi strefę neutralną w znaczeniu wojskowym, która znajduje się w zarządzie administracyjnym tej strony, do której to terytorjum należeć ma na zasadzie preliminarjów pokojowych.

§ 4.

Na odcinku od rejonu Nieświeża aż do rzeki Dźwiny wojska polskie zajmują linię granicy państwowej, ustalonej w art. I preliminarjów pokojowych, wojska rosyjsko-ukraińskie na 15 km. na wschód od tej linii.

§ 5.

Wszystkie ruchy wojsk, wynikające z §§ 2 i 4, winny się odbyć z szybkością nie mniejszą, niż 20 km. na dobę i nie później rozpocząć jak w 24 godziny po zaprzestaniu działań wojennych, t. j. nie później niż do 24 godziny według czasu środkowo-europejskiego dnia dziewiętnastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego roku.

§ 6.

Po ratyfikacji preliminarjów pokojowych wojska obydwóch umawiających się stron zostają cofnięte na swoje państwowe terytorjum z szybkością nie mniejszą niż 20 km. na dobę i umieszczają się nie bliżej niż 15 km. po obydwu stronach granicy państwowej.

Powstała w ten sposób strefa szerokości 30 km. stanowi pas neutralny w znaczeniu wojskowym, pozostający w zarządzie administracyjnym tej strony, do której dany obszar należy.

§ 7.

W strefie neutralnej w myśl §§ 3 i 6 nie wolno trzymać oddziałów siły zbrojnej z wyjątkiem oddziałów wojsk polskich niezbędnych do zajęcia obszaru w myśl § 4. Siła i rozmieszczenie tych oddziałów winny być przez dowództwo wojsk polskich podane do wiadomości strony przeciwnej.

§ 8.

Szczegółowe zarządzenia w związku z wykonaniem niniejszej umowy wydają obustronne dowództwa (nie niżej dowództw dywizji), w razie potrzeby po wzajemnym porozumieniu się. One też w tym celu natychmiast po podpisaniu umowy o rozejmie i preliminarjach wysyłają oficerów łącznikowych z niezbędnym personelem do dowództw dywizji i armji strony przeciwnej. Oficerom tym, zarówno jak ich personelowi i bagażom, gwarantują obie strony nietykalność dyplomatyczną, bezpieczeństwo osobiste, swobodę ruchów i komunikowania się ze swymi władzami.

Celem kontroli wykonania niniejszej umowy, a także dla rozstrzygania mogących wyniknąć sporów oraz regulowania koniecznych spraw, zostanie utworzona Mieszana Wojskowa Komisja Rozjemcza, której skład, miejsce urzędowania, kompetencje i organa wykonawcze określi Naczelne Dowództwa stron obu po wzajemnym porozumieniu się.

§ 9.

Przy opuszczaniu, zgodnie z §§ 4 i 6, zajmowanych terenów, wojska pozostawiają zupełnie nietknięty cały znajdujący się na miejscu majątek, jako to : budynki państwowe, społeczne i prywatne, drogi żelazne i będący na miejscu cały tabor kolejowy, mosty i urządzenia stacyjne, telegrafy, telefony i inne środki łączności, nie będące majątkiem wojskowym danej armji, składy, zboże na polu i śpichrzach, inwentarz żywy i martwy, przemysłowy, rolniczy, wszelkie surowce i t. d. — tak stanowiące własność państwową lub samorządową, jak i osób prawnych i fizycznych.

Przy odejściu wojsk nie wolno brać zakładników lub ewakuować ludności cywilnej. Nie wolno względem tej ludności stosować jakichkolwiek represji, wywłaszczać, rekwirować lub przymusowo wykupywać jej mienie.

§ 10.

Na czas trwania rozejmu zawieszają się wszelki ruch lądem, wodą i powietrzem, pomiędzy obiema walczącymi stronami. Wyjątki w poszczególnych wypadkach będą ustalone przez Mieszaną Wojskową Komisję Rozjemczą, utworzoną na zasadzie § 8.

§ 11.

Oddziały i osoby wojskowe przekraczające postanowienia niniejszej umowy będą traktowane jako jeńcy wojenni.

§ 12.

Rozejm niniejszy zawiera się na dni 21, każda jednak strona ma prawo wypowiedzieć go na 48 godzin naprzód.

O ile przed upływem terminu rozejmu żadna ze stron go nie wypowie, rozejm przedłuży się automatycznie aż do ratyfikacji definitywnego traktatu pokojowego i każda strona ma prawo wypowiedzieć go na 14 dni naprzód.

Niezależnie od powyższych postanowień i zgodnie z art XVII umowy o preliminarjach pokojowych, rozejm niniejszy traci moc obowiązującą, jeśli w terminie, przewidzianym dla wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i spisania odpowiedniego protokołu, czynności te z jakichkolwiek powodów dokonane nie będą. Wznowienie działań wojennych nie może jednak nastąpić wcześniej, niż w 48 godzin po upływie terminu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

§ 13.

Umowa niniejsza stanowi część składową umowy o preliminarjach pokojowych i ma tę samą moc obowiązującą.

W DOWÓD CZEGO PEŁNOMOCNICY OBU STRON UMOWĘ NINIEJSZĄ WŁASNORĘCZNIE PODPISALI.

SPORZĄDZONO I PODPISANO W RYDZE, DNIA DWUNASTEGO PAŹDZIERNIKA TYSIĄC DZIEWIĘCIESET DWUDZIESTEGO ROKU.

(—) JAN DĄBSKI.

(—) NORBERT BARLICKI.

(—) STANISŁAW GRABSKI.

(—) WITOLD KAMIENIECKI.

(—) WŁADYSŁAW KIERNIK.

(—) MIECZYŚLAW KULIŃSKI.

(—) ADAM MIECZKOWSKI.

(—) LEON WASILEWSKI.

(—) LUDWIK WASZKIEWICZ.

(—) MICHAŁ WICHLIŃSKI.

(—) A. JOFFE.

(—) S. KIROW.

(—) D. MANUILSKI.

(—) I. OBOLENSKI.

POWYŻSZE PRELIMINARJA POKOJOWE I USTAWA O ROZEJMIE ZOSTAŁY RATYFIKOWANE PRZEZ NACZELNIKA PAŃSTWA W DNIU 26 PAŹDZIERNIKA 1920 ROKU.

Odpis.

PROTOKÓŁ.

Nizej podpisani, należycie uppełnomocnieni, zeszli się w Libawie w dniu dzisiejszym w celu dokonania wymiany dokumentów ratyfikacyjnych umowy o preliminarjach pokojowych i o rosejnie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 roku pomiędzy Rzeczpospolitą Polską z jednej — a Rosyjską Socjalistyczną Federacyjną Republiką Rad i Ukraińską Socjalistyczną Republiką Rad z drugiej strony.

Po przedstawieniu przez uppełnomocnionych trzech dokumentów ratyfikacyjnych, a mianowicie: polskiego, rosyjskiego i ukraińskiego, i uznaniu ich za sporządzone w dobrej i należytej formie, nastąpiła wymiana dokumentów, zgodnie z art. XVII wyżej wymienionej umowy.

Na dowód czego nizej podpisani sporządzili protokół niniejszy w trzech egzemplarzach, a mianowicie w języku polskim dla Rzeczypospolitej Polskiej i dwa w języku rosyjskim dla Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Rad i Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Rad, podpisali go i przyłożyli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Libawie dnia drugiego listopada tysiąc dziewięćset dwudziestego roku.

m. p. (—) ALEKSANDER ŁADÓS.

m. p. (—) LORENZ.

TEXTE RUSSE — RUSSIAN TEXT

No. 101.

Правительства Российской Социалистической Федеративной Советской Республики и Украинской Социалистической Советской Республики :

Адольфа Абрамовича ИОФФЕ, а также Сергея Мироновича КИРОВА, Дмитрия Захаровича МАНУИЛЬСКОГО и Леонида Леонидовича ОБОЛЕНСКОГО.

Правительство Польской Республики : Яна ДОМБСКОГО, а также Норберта БАРЛИЦКОГО, Доктора Станислава ГРАБСКОГО, Доктора Витольда КАМЕНЕЦКОГО, Доктора Владислава КЕРНИКА, Генерала Мечислава КУЛИНСКОГО, Адама МЕЧКОВСКОГО, Леона ВАСИЛЕВСКОГО, Людвика ВАШКЕВИЧА и Михаила ВИХЛИНСКОГО,

которые, по обмену своих полномочий, признанных достаточными и в надлежащем порядке, согласились в нижеследующем :

Статья I.

Обе договаривающиеся стороны, согласно принципа самоопределения народов, признают независимость Украины и Белоруссии, а также соглашаются и постановляют, что восточную границу Польши, т. е. границу между Украиной и Белоруссией с одной стороны, и Польшей с другой, составляет линия : по реке Зап. Двина от границы России с Латвией до пункта, в котором граница бывшей Виленской губ. ; сходится с границей бывшей Витебской губ. ; далее по границе бывшей Виленской и Витебской губ. до деревни и жел. дор. ст. Орѣховно, которые остаются на польской стороне, затем опять вдоль восточной границы бывш. Виленской губ. до пункта, в котором соприкасаются уезды : Диснинский, Лепельский и Борисовский ; далее от этого пункта до деревни Мал. Черница, оставляя последнюю на стороне Белоруссии, отсюда на юго-запад через середину озера на реке Березина до деревни Заречиц, остающейся на стороне Белоруссии, затем к юго-западу до реки Вилии до пункта, находящегося на восток от Долгинова ; далее по реке Вилии до тракта, идущего на юг от Долгинова, далее на юг к реке Илии (названия реки на карте нет), вдоль реки Илии до соединения с рекой Рыбчанка, причем местечко Илия остается на стороне Польши ; далее по реке Рыбчанке на юг до жел.-дор. станции Радошковичи, причем станция и местечко остаются на стороне Белоруссии, далее на восток от селений Раков, Волма и Рубежевичи до жел.-дор. линии Минск-Барановичи у селения Колосово, остающегося на стороне Польши ; дальше на юг до середины дороги из Несвижа на Тымковичи, далее на юг до середины дороги из Млеца в Тымковичи, далее на юг до Московско-Варшавского шоссе, пересекая его к западу от Филипповичи ; дальше кратчайшим путем до реки Лань у селения Чудзинь, оставляя его на стороне Польши ; далее по реке Лань до впадения ее в реку Припять, далее на восток по реке Припять на протяжении семи километров, отсюда на юг до реки Ствига до пункта реки, образующего излучину на запад, затем вверх по реке Ствига до пункта, в котором эта река пересекает границу бывших Минской и Волынской губ., отсюда границей тех же губ. до границы Ровненского и Овручского уездов, далее той же границей до пересечения жел.-дор. линии на запад от жел.-дор. ст. Охотниково и местечка Ракитна ; дальше на юг вверх по речке Льва до ее истока и отсюда до впадения реки Корчик в реку Случь, дальше вверх по реке Корчик, оставляя местечко Корець на стороне Польши ; дальше на юго-запад, оставляя Килинцев на стороне Украины до Миятина, остающегося на стороне Польши, затем на юг, пересекая жел. дор. Ровно-Шепетовка и реку Горынь до реки Вилия, причем город Острог остается на стороне Польши ; дальше вверх по реке Вилия до Нов. Става, остающегося на стороне Украины, отсюда в общем на юг, пересекая реку Горынь у Лановци, оставляя это селение на стороне Польши, и дальше до реки Збруч, оставляя селение Бѣлозерка на стороне Польши, а затем вдоль реки Збруч до впадения ее в реку Днѣстръ.

При определении границы на участках, проходящих вдоль рек, принимается прохождение границы : на судоходных реках—по фарватеру главного рукава, а на реках не судоходных — по середине главного рукава.

ТЕХТЕ УКРАИНИЕН — UKRAINIAN TEXT

No. 101.

Уряди Російської Соціалістичної Федеративної Соціалістичної Республіки і Української Соціалістичної Радянської Республіки : Адольфа Абрамовича ЮФФЕ, а також Сергія Мироновича КИРОВА, Дмитра Захаровича МАНУЇЛЬСЬКОГО і Леоніда Леонідовича ОБОЛЕНСЬКОГО.

Уряд Польської Республіки : Яна ДОМБСЬКОГО, а також Норберта БАРЛИЦЬКОГО, Доктора Станіслава ГРАБСЬКОГО, Доктора Вітольда КАМЕНЕЦЬКОГО, Доктора Владислава КЕРНІКА, Генерала Мечислава КУЛІНСЬКОГО, Адама МЕЧКОВСЬКОГО, Леона ВАСИЛЕВСЬКОГО, Людвіка ВАШКЕВИЧА і Михала ВІХЛІНСЬКОГО.

Котрі по обміні своїх уповноважень, признаних достаточними і в належному порядку, згодились в слідуячому :

Стаття I.

Обі сторони, заключаючи договір, згідно принципу самоозначення народів, визнають незалежність України і Білорусі, а також згоджуються і постановляють, що східний кордон Польщі, тобто кордон між Україною і Білорусю, з одного боку, і Польщею, з другого, визначає лінія : по ріці Зап. Двіна од кордону Росії з Латвією до пункту, в якому кордон бувшої Віленської губернії сходиться з кордоном бувшої Вітебської губернії ; далі по кордоні бувших Віленської і Вітебської губерній до села і залізничної ст. Оріхово, які залишаються на польській стороні, опісля опять здовж східного кордону бувшої Віленської губернії до пункту, в якому сходяться повіти : Диснинський, Лепельський і Борисовський ; далі од цього пункту до села Мал. Черниця, залишаючи останню на стороні Білорусі, відтілля на південний захід через середину озера на ріці Березина до села Заріччя, що остається на стороні Білорусі, опісля на південний захід до ріки Вілії до пункту, що знаходиться на схід од Долгінова, далі по ріці Вілія до трахту, що йде на південь од Долгінова ; далі на південь до ріки Ілії (названня ріки на карті не має), здовж ріки Ілії до з'єднання в рікою Рибчанка, причому містечко Ілія залишається на стороні Польщі ; далі по ріці Рибчанці на південь до залізничної станції Радошковичі, причому станція і містечко залишаються на стороні Білорусі, далі на схід од осель Раків, Волма і Рубежівичі до залізничної лінії Мінськ-Барановичі у села Колосово, що залишається на стороні Польщі ; далі на південь до середини шляху із Несвіжа на Тимковичі, далі на південь до середини шляху із Клецка в Тимковичі, далі на південь до Варшавсько-Московського шосе, пересікаючи його до заходу од Філіповичі ; далі найкоротшим шляхом до ріки Лань у села Чудзін, залишаючи його на стороні Польщі ; далі по ріці Лань до впадіння її в ріку Припять, далі на схід по ріці Припять на протязі семи кілометрів, відтілля на південь до ріки Ствига до пункту ріки, що утворює коліно на захід, опісля вверх по ріці Ствига до пункту, в якому ця ріка пересікає кордон бувших Мінської и Волинської губерній, відтілля кордоном тих самих губерній до кордону Ровенського і Овруцького повітів, далі тим самим кордоном до пересічення залізничної лінії на захід од залізничної станції Охотніково і Містичка Ракітно ; далі на південь вверх по ріці Ляга до її джерела і відтілля до впадіння ріки Корчик в ріку Случ, далі вверх по ріці Корчик, залишаючи містечко Корець на стороні Польщі ; далі на південний захід, залишаючи Кілікіїв на стороні України до Мілятина, що залишається на стороні Польщі, опісля на південь, пересікаючи залізницю Гоголь-Шенетівка і ріку Горинь до ріки Вілія, причому місто Острог залишається на стороні Польщі ; далі вверх по ріці Вілія до Нов. Става, що залишається на стороні України, відтілля загально на південь, пересікаючи ріку Горинь у Ланівці, залишаючи це село на стороні Польщі і далі до ріки Збруч, залишаючи село Білозерка на стороні Польщі, а опісля здовж ріки Збруч, до впадіння її в ріку Дністер.

При означенні кордону на участках, що проходять здовж рік, приймається прохождення кордону, — на судоходних ріках по фарватеру головного рукава, а на ріках не судоходних по середині головного рукава.

Вышеозначенная граница определена по карте русского издания в масштабе 25 верст в одном английском дюйме, прилагаемой к настоящему договору, и вычерчена красным цветом. (Приложение № 1 — карта).

В случае разницы между текстом и картой решающее значение имеет текст.

Россия и Украина отказываются от всяких прав и притязаний на земли, расположенные к западу от этой границы. Со своей стороны, Польша отказывается в пользу Украины и Белоруссии от всяких прав и притязаний на земли, расположенные к востоку от этой границы.

Подробное установление и проведение в натуре вышеуказанной государственной границы, как и установка пограничных знаков, возлагаются на специальную смешанную пограничную комиссию, которая будет создана немедленно после ратификации настоящего договора.

Обе договаривающиеся стороны соглашаются, что, поскольку в состав земель, расположенных к западу от вышеустановленной границы, входят территории, спорные между Польшей и Литвой, вопрос о принадлежности этих территорий к одному или другому из названных государств подлежит разрешению исключительно между Польшей и Литвой.

Статья II.

Обе договаривающиеся стороны взаимно подтверждают полное уважение их государственного суверенитета и воздержание от какого-либо вмешательства во внутренние дела другой стороны, причем обе договаривающиеся стороны постановляют включить в мирный договор обязательство не создавать и не поддерживать организацией, ставящих себе целью вооруженную борьбу с другой договаривающейся стороной, имеющих целью ниспровержение государственного или общественного строя другой стороны, покушающихся на территориальную целость ее, равно как и организаций, присваивающих себе роль правительства другой стороны.

С момента ратификации настоящего договора обе договаривающиеся стороны обязуются не поддерживать чужих военных действий против другой стороны.

Статья III.

Обе договаривающиеся стороны обязуются включить в мирный договор постановления о свободном выборе (оптации) российского, или украинского, или польского гражданства, с тем, чтобы за опгантами были признаны все без исключения права, кои мирным договором будут предоставлены гражданам обеих сторон.

Статья IV.

Обе договаривающиеся стороны обязуются включить в мирный договор постановления, гарантирующие, с одной стороны, лицам польской национальности в России и Украине все те права, обеспечивающие свободное развитие культуры, языка и исполнение религиозных обрядов, которыми будут пользоваться лица русской и украинской национальности в Польше, а с другой стороны, лицам русской и украинской национальности в Польше все те права, обеспечивающие свободное развитие культуры, языка и исполнение религиозных обрядов, которыми будут пользоваться лица польской национальности в России и Украине.

Статья V.

Обе договаривающиеся стороны взаимно отказываются от возмещения своих военных расходов, т. е. государственных расходов по ведению войны между ними, а равно и от вознаграждения за военные убытки, т. е. за убытки, причиняемые как им, так и их гражданам в районе военных действий, за время этой войны военными действиями и мероприятиями.

Статья VI.

Обе договаривающиеся стороны обязуются включить в мирный договор положения, касающиеся обмена военнопленных и возмещения действительных расходов по их содержанию.

Вище означений кордон встановлений по карті руського видавця в поділлі 25 верст в одному англійському дюймі, що приложена до цього договору і викреслена червоною краскою. (Прилога № 1 — карта).

На припадок ріжницї між текстом і картою, рішаюче значіння має текст.

Росія і Україна одмовляються од усяких прав і претенсій на землі, положені на захід од цього кордону. З сройого боку Польша відмовляється в користь України і Білорусі від усяких прав і претенсій на землі положені на схід од цього кордону.

Подрібне встановлення і проведення в натурі вищевказанного державного кордону, як і установка кордонних знаків, покладається на спеціальну мішану кордонну комісію, котра буде скликана негайно після ратифікації цього договору.

Обі сторони, заключаючи договір, згоджуються, що поскільки в склад земель, положених на захід од вищевстановленого кордону, входять території, спірні між Польщею і Литвою — питання про приналежність цих територій до однієї або другої з названих держав підляжить вирішенню виключно між Польщею і Литвою.

Стаття II.

Обі сторони, заключаючи договір, взаємно зазначають собі погнугу гспаву їх державного суверенітету і відмовляються од якого-б то не було вмшугавня в енугршш ві спрази другої сторони, причому обі сторони, заключаючи договір, постановляють вклучити в мирний договір з'обовязання не утворювати і не підтримувати організацій, які сталять собі метсю угрешну сорольсу з другою заключаючою договір стороною, які мають на меті ерушнугавня державного або громадського ладу другої сторони, які покушються на територіяльну її цілість, а теж і організацій, які присвоюють собі ролю уряду другої сторони.

З менту ратифікації цього договору обі сторони, заключаючи договір з'обовязуються не підтримувати чужих військових акцій проти другої сторони.

Стаття III.

Обі сторони, заключаючи договір, з'обовязуються вклучити в мирний договір постановку і го свободний вибір (оптацію) російського або українського, а так само і польського громадянства, з тим, щоб за оптантами були признані всі без виімку права, які мирним договором будуть признані громадянам обоіх сторін.

Стаття IV.

Обидві сторони, заключаючи договір, з'обовязуються вклучити в мирний договір постанови, що гарантують, з одного боку, особам польської національності в Росії і Україні всі ті права, що забезпечують свободний розвиток культури, мови і виконання релігійних обрядів, якими користуватимуться особи руської і української національності в Польщі, а з другого боку, особам руської і української національності в Польщі всі ті права, що забезпечують свободний розвиток культури, мови і виконання релігійних обрядів, якими користуватимуться особи польської національності в Росії і Україні.

Стаття V.

Обі сторони, заключаючи договір, взаємно відмовляються від покриття своїх воєних витрат, тобто державних витрат по веденні війни між гми, а теж і від винагороди за воєні втрати, тобто за втрати, причинені як їм, так їх громадянам в районі воєних полів за час цієї війни, через військові акції і заходи.

Стаття VI.

Обі сторони, заключаючи договір, з'обовязуються вклучити в мирний договір положення, що торкається обміну військових бранців і покриття дійсних витрат по їх утриманні.

Статья VII.

Немедленно после подписания настоящего договора будут образованы смешанные комиссии в целях безотлагательной выдачи заложников и незамедлительного обмена гражданских пленнх, лиц интернированных, а по мере возможности, также и военно-пленнх и организации возвращения беженцев и эмигрантов.

Означенным смешанным комиссиям предоставляется право защиты интересов и оказания помощи гражданским пленным и военно-пленным, лицам интернированным, заложникам, беженцам и эмигрантам.

В целях урегулирования вопросов, связанных с немедленным возвращением заложников, гражданских пленнх, лиц интернированных, беженцев и эмигрантов, а также военно-пленнх, обе стороны обязуются незамедлительно по подписании настоящего договора заключить особое соглашение на сей предмет.

Статья VIII.

Обе договаривающиеся стороны обязуются немедленно после подписания настоящего договора издать соответственные распоряжения о приостановлении судебных, административных, дисциплинарных и всяких других преследований против гражданских пленнх, лиц интернированных, заложников, беженцев, эмигрантов и военно-пленнх, а также о незамедлительном приостановлении приведения в исполнение наказаний, наложенных на этих лиц в каком бы то ни было порядке.

Приостановление приведения в исполнение наказаний может и не иметь своим последствием освобождение из заключения, но в этом случае таковые лица должны быть немедленно выданы властям своего государства со всем делопроизводством.

Однако, если данное лицо заявит о своем нежелании вернуться на родину, или же, если отечественная власть откажется его принять, то такое лицо может быть вновь подвергнуто заключению.

Статья IX.

Обе договаривающиеся стороны обязуются включить в мирный договор положения об амнистии : Польша — для российских и украинских граждан в Польше, Россия и Украина — для польских граждан в России и Украине.

Статья X.

Обе договаривающиеся стороны обязуются включить в мирный договор постановления, касающиеся взаимных расчетов и ликвидации, и построить их на нижеследующих основаниях :

1) Из прежней принадлежности части земель Польской Республики к бывшей Российской Империи не вытекает для Польши по отношению к России каких-либо обязательств и обременений.

2) Обе договаривающиеся стороны взаимно отказываются от всех прав на государственное имущество, связанное с территорией другой стороны.

3) При взаимных расчетах и ликвидации будет принято во внимание активное участие земель Польской Республики в хозяйственной жизни бывшей Российской Империи.

4) Обе договаривающиеся стороны взаимно обязуются, по требованию собственников, эвакуировать и вернуть в натуре или в соответственном эквиваленте движимое имущество государства, связанное с экономической и культурной жизнью страны, органов самоуправления, учреждений, лиц физических и юридических, — взятое или эвакуированное принудительным порядком или добровольно, начиная с первого августа нового стиля 1914 года, за исключением военной добычи.

5) Будет установлено обязательство вернуть Польше архивы, библиотеки, предметы искусства, военно-исторические трофеи, древности и тому подобные предметы культурного достояния, вывезенные из Польши в Россию со времен разделов Польской Республики.

6) Будет установлено взаимное регулирование основанных на юридических титулах претензий лиц физических и юридических обеих сторон, претензий, возникших до момента подписания настоящего договора к Правительству и к учреждениям другой стороны.

7) Будет установлено в мирном договоре обязательство России и Украины признать за Польшей и ее гражданами наибольшее благоприятствование в области реституции имущества и возмещений убытков периода революции и гражданской войны в России и Украине.

Обе договаривающиеся стороны соглашаются, что вышеизложенные пункты не исчерпывают всех подробностей расчетов и ликвидации.

Стаття VII.

Негайно після підписання цього договору, будуть утворені мішані комісії з метою видати негайно заручників і негайно обміняти громадянських полонених, осіб інтернованих, а по мірі змоги теж і військових бранців і організації повороту біженців и емігрантів.

Означеним мішаним комісіям надається право оборони інтересів і виявлення допомоги громадянським полоненим і військовим бранцям, особам інтернованим, заручникам, біженцям і емігрантам.

З метою урегулювання питань, зв'язаних з негайним поворотом заручників, громадянських полонених, осіб інтернованих, біженців і емігрантів, а також військових бранців, обі сторони зобов'язуються негайно після підписання цього договору заключити окрему умову по цій справі.

Стаття VIII.

Обі сторони, заключаючи договір, зобов'язуються негайно після підписання цього договору видати розпорядження про спинення судових, адміністративних, дисциплінарних і всяких інших переслідувань проти громадянських полонених, осіб інтернованих, заручників, біженців, емігрантів і військових бранців, а також про негайне спинення виконання кар, наложених на ті особи в якому би то не будь порядку.

Спинення виконання кар може і не мати своїм наслідком визволення, та в цьому випадкові такі особи повинні буди видані негайно властям своєї держави з усім діловодством.

Однак, якщо дана особа заявить про своє небажання вернутися на батьківщину, або, якщо рідна влада відмовиться од його прийяття, то така особа може бути знову віддана під арест.

Стаття IX.

Обі сторони, заключаючи договір, зобов'язуються включити в мирний договір положення про аміністію, а саме : Польща для російських і українських громадян в Польщі, Росія і Україна для польських громадян в Росії і Україні.

Стаття X.

Обі сторони, заключаючи договір, зобов'язуються включити в мирний договір постанови, що торкаються взаємних розрахунків і ліквідації і заложити їх на слідуєчих основах :

1) Із попередньої приналежності частини земель Польської Республіки до бувшої Російської Імперії не виникають для Польщі по відношенні до Росії жадні зобов'язання і обтягання.

2) Обі сторони, заключаючи договір, взаємно відмовляються од всіх прав на державне майно, зв'язане з територією другої сторони.

3) При взаємних розрахунках і ліквідації буде принята на увагу активна участь земель Польської Республіки в господарському житті бувшої Російської Імперії.

4) Обі сторони, заключаючи договір, взаємно зобов'язуються по жаданні власників реевакуювати і вернути в натурі або відповідному еквіваленті рухоме майно держави, зв'язане з економічним і культурним життям країни, органів самоуправи, установ, осіб фізичних і юридичних, — взяте або евакуоване примусовим порядком або добровільно, починаючи с 1-го серпня н. с. 1914 р., за винятком військової добичі.

5) Буде встановлено зобов'язання вернути Польщі архіви, бібліотеки, предмети мистецтва, військово-історичні трофеї, старовина і т. п. предмети культурної цінності, вивезені с Польщі в Росію з часів поділів Польської Республіки.

6) Буде встановлено взаємне регулювання основаних на юридичних титулах претенсій осіб фізичних і юридичних обоіх сторін, претенсій, що виникли до менту підписання цього договору до уряду і установ другої сторони.

7) Буде встановлено в мирному договорі зобов'язання Росії і України признати за Польщею і її громадянами найбільше сприяння в діланці реституції майна і покриття втрат в період Революції і громадянської війни в Росії і Україні.

Обі сторони, заключаючи договір, погоджуються, що вще виложені пункти не вичерпують всіх подробиць розрахунків і ліквідації.

Статья XI.

Обе договаривающиеся стороны обязуются немедленно после подписания мирного договора приступить к переговорам о конвенциях : торговли и судоходства, санитарной, путей сообщения и почтово-телеграфной, а также о компенсационном товарообмене.

Статья XII.

Обе договаривающиеся стороны соглашаются включить в мирный договор положения о предоставлении транзита для России и Украины через Польскую территорию и для Польши через Российскую и Украинскую территории.

Статья XIII.

Обе договаривающиеся стороны заключают одновременно специальный договор о перемирии, каковой является составной частью настоящего договора и имеет наравне с ним обязательную силу. (Приложение № 2 — « Договор о перемирии »).

Статья XIV.

Россия и Украина заявляют, что все обязательства, принятые ими по отношению к Польше, равно как и права, приобретенные ими на основании настоящего договора, распространяются на все территории, расположенные к востоку от пограничной линии, указанной в ст. 1 настоящего договора, которые входили в состав бывшей Российской Империи и при заключении настоящего договора были представлены Россией и Украиной.

Статья XV.

Обе договаривающиеся стороны обязуются немедленно после подписания настоящего договора вступить в переговоры о заключении мирного договора.

Статья XVI.

Настоящий договор составлен на русском, украинском и польском языках в двух экземплярах. При толковании договора все три текста считаются аутентичными.

Статья XVII.

Настоящий договор подлежит ратификации и вступает в силу с момента обмена ратификационными грамотами, поскольку иное не оговорено в самом договоре или в приложениях к нему.

Обмен ратификационными грамотами и составление соответственного протокола состоится в Либаве.

Обе договаривающиеся стороны обязуются ратифицировать настоящий договор не позже пятнадцати дней с момента его подписания.

Обмен ратификационными грамотами и составление протокола должны состояться не позже шести дней по истечении срока, предусмотренного для ратификации.

Обе договаривающиеся стороны оговаривают, что договор о перемирии (ст. XIII) теряет обязательную силу, если в срок, предусмотренный для обмена ратификационными грамотами и составления соответственного протокола, действия эти по каким-либо причинам не состоятся.

Возобновление военных действий не может, однако, в этом случае произойти раньше, чем по истечении сорока восьми часов после указанного срока.

Повсюду, где в настоящем договоре в качестве срока упоминается момент ратификации договора, под этим понимается момент обмена ратификационными грамотами.

Стаття XI.

Обі сторони, заключаючи договір, з'обов'язуються негайно після підписання мирного договору приступити до переговорів про конвенції : торгівлі і пароплавства, санітарну, про шляхи і поштово-телеграфні взаємини, а також про компенсаційний товарообмін.

Стаття XII.

Обі сторони, заключаючи договір, згоджуються включити в мирний договір положення про представлення транзиту для Росії і України через Польську територію і для Польщі через Російську і Українську територію.

Стаття XIII.

Обидві сторони, заключаючи договір, одночасно заключають спеціальний договір про перемир'я, який являється складовою частиною цього договору і має на рівні з ним обов'язкову силу. (Прилога № 2 — « Договір про перемир'я »).

Стаття XIV.

Росія і Україна заявляють, що всі з'обов'язання, прийняті їми по відношенні до Польщі, так само як і права набуті їми на основі цього договору, розтягаються на всі території, положенні на схід од кордонної лінії, вказаної в статі I цього договору, що входили в склад бувшої Російської Імперії і при заключенні цього договору були представлені Росією і Україною.

Стаття XV.

Обі сторони, заключаючи договір, з'обов'язуються негайно після підписання цього договору вступити в переговори про заключення мирного договору.

Стаття XVI.

Цей договір складений на руській, українській і польській мовах в двох примірниках. При толкуванні договору всі три тексти вважаються автентичними.

Стаття XVII.

Цей договір підляжить ратифікації і вступає в силу з менту обміну ратифікаційними грамотами, поскільки що іншого не оговорено в самому договорі або прилогах до нього.

Обмін ратифікаційними грамотами і складення відповідного протоколу відбудеться в Ліваві.

Обі сторони, заключаючи договір з'обов'язуються ратифікувати цей договір не пізнійш п'ятнадцяти днів з менту його підписання.

Обмін ратифікаційними грамотами і складення протоколу повинні відбутися не пізнійш шести днів по упливі терміну, передбаченого для ратифікації.

Обі сторони, заключаючи договір, застерігаються, що договір про перемир'я (ст. XIII) втрачає обов'язкову силу, коли в термін передбачений для обміну ратифікаційними грамотами і складення відповідного протоколу, події ці по яким небудь причинам не відбудуться.

Відновлення військових акцій не може, одначе, в цьому випадкові відбутися раніш, ніж по упливі сорока вісьми годин після вказаного терміну.

Скрізь, де в цьому договорі в характері терміну згадується мент ратифікації договору, під цим розуміється мент обміну ратифікаційними грамотами.

В удостоверение сего уполномоченные обеих сторон подписали настоящий договор и скрепили его своими печатами.

Составлен и подписан в Риге октября двенадцатого дня тысяча девятьсот двадцатого года.

ПОДПИСИ :

- (L. S.) А. ИОФФЕ.
- (L. S.) С. КИРОВ.
- (L. S.) Д. МАНУИЛЬСКИЙ.
- (L. S.) Л. ОБОЛЕНСКИЙ.
- (L. S.) Ян. ДОМВСКИЙ.
- (L. S.) Норберт БАРЛИЦКИЙ.
- (L. S.) Станислав ГРАБСКИЙ.
- (L. S.) Витольд КАМЕНЕЦКИЙ.
- (L. S.) Владислав КЕРНИК.
- (L. S.) Мечислав КУЛИНСКИЙ.
- (L. S.) Адам МЕЧКОВСКИЙ.
- (L. S.) Леон ВАСИЛЕВСКИЙ.
- (L. S.) Людвик ВАШКЕВИЧ.
- (L. S.) Михаил ВИХЛИНСКИЙ.

Приложение № 2.

ДОГОВОР О ПЕРЕМИРИИ.

Согласно статьи XIII договора о предварительных условиях мира, заключается следующий договор о перемирии :

§ 1.

По истечении 144 часов с момента подписания договора о предварительных условиях мира, т. е. в 24 часа по средне-европейскому времени восемнадцатого октября тысяча девятьсот двадцатого года, обе договаривающиеся стороны обязаны прекратить всякие военные действия на суше, воде и в воздухе.

§ 2.

Войска обеих договаривающихся сторон остаются на позициях, занимаемых ими к моменту прекращения военных действий, согласно § 1, с тем, однако, условием, чтобы Российско-Украинские войска были расположены не ближе 15 километров от зафиксированного к моменту прекращения военных действий польского фронта.

§ 3.

Образовавшаяся таким образом между обоими фронтами полоса шириной в 15 километров является зоной нейтральной в военном отношении и находится в административном управлении той страны, которой эта территория должна принадлежать по предварительному договору.

§ 4.

На участке от района Несвижа до реки Двины Польские войска располагаются на линии государственной границы, установленной в ст. I предварительного договора, Российско-Украинские же войска — в 15 километрах на восток от этой линии.

На підтвердження цього уповноважені обоїх сторін підписали цей договір і скріпили його своїми печатами.

Складений і підписаний в Ризі, жовтня дванадцятого дня тисяча девятьсот двадцятого року.

ПІДПИСИ :

- (L. S.) А. ЮФФЕ.
- (L. S.) С. КИРОВ.
- (L. S.) Д. МАНУЛЬСЬКИЙ.
- (L. S.) Л. ОБОЛЕНСЬКИЙ.
- (L. S.) Ян ДОМБСЬКИЙ.
- (L. S.) Норберт БАРЛИЦЬКИЙ.
- (L. S.) Станіслав ГРАВСЬКИЙ.
- (L. S.) Витольд КАМЕНЕЦЬКИЙ.
- (L. S.) Владислав КЕРНІК.
- (L. S.) Мечислав КУЛІНСЬКИЙ.
- (L. S.) Адам МЕЧКОВСЬКИЙ.
- (L. S.) Леон ВАСИЛЕВСКИЙ.
- (L. S.) Людвік ВАШКЕВИЧ.
- (L. S.) Міхал ВІХЛІНСЬКИЙ.

Прилога № 2.

ДОГОВІР ПРО ПЕРЕМИРРЯ.

Згідно статті XIII договору про прелімінарні умовини мира заключається слідуєчий договір про перемирря :

§ 1.

По уявві 14½ годни з менту підписання договору про прелімінарні умовини мира, тобто в 2½ годині по середньо-європейському часі вісімнадцятого жовтня тисяча девятьсот двадцятого року, обі сторони, заключаючи договір з'обовязані спинити всякі військові акції на суші, воді і у воздусі.

§ 2.

Війська обіх сторін, котрі заключають, договар залишаються на позиціях, занятих іми до менту спинення військових акцій, згідно § 1 с тією, одначе, умовою, щоб російсько-українські війська були розміщені не блище 15 кілометрів од зафіксованої, до менту при спиненні військових акцій, лінії польського фронту.

§ 3.

Утворена таким чином між обоими фронтами полоса шириною 15 кілометрів, являється зоною нейтральною у військовому відношенні і находится в адміністративній управі тієї сторони, до котрої ця територія повинна належати по прелімінарному договору.

§ 4.

На участкові од району Несвіжа до р. Двіни польські війська розміщаються на лінії державного кордону, встановленого в ст. 1 прелімінарного договору, а російсько-українські війська — в 15 кілометрах на схід од тієї лінії.

§ 5.

Все передвижения войск, вызываемые выполнением §§ 2 и 4, должны происходить со скоростью не менее 20 километров в сутки и начаться не позже 24 часов после прекращения военных действий, т. е. не позже, как в 24 часа по средне-европейскому времени девятнадцатого октября тысяча девятьсот двадцатого года.

§ 6.

После ратификации предварительного мирного договора войска обеих договаривающихся сторон отводятся в пределы своей государственной территории со скоростью не менее 20 километров в сутки и располагаются не ближе 15 километров по обоим сторонам государственной границы.

Образовавшаяся при этом полоса шириной в 30 километров является зоной, нейтральной в военном отношении, и остается в административном управлении той страны, которой эта территория принадлежит.

§ 7.

В полосе, подлежащей быть нейтральной, согласно §§ 3 и 6, воспрещается нахождение вооруженных сил, за исключением отрядов Польской армии, необходимых для защиты территории согласно § 4. Количество и расположение этих отрядов должно быть доведено Польским военным командованием до сведения другой стороны.

§ 8.

Подробные распоряжения, требующиеся для проведения в жизнь настоящего договора, отдаются командованиями обеих сторон (не ниже командования дивизиями), в случае необходимости по взаимному соглашению.

Ими же с этой целью, тотчас же после подписания договора о перемирии и предварительных условиях мира, высылаются в дивизии и армии противной стороны офицеры связи с необходимым персоналом. Этим офицерам, равно как и их персоналу и багажу, обе стороны гарантируют дипломатическую неприкосновенность, личную безопасность, свободу передвижения и сношений со своими властями.

В целях контроля над выполнением настоящего договора, а также для разрешения возможных возникнуть недоразумений и регулирования необходимых вопросов, образуется Смешанная Военно-Согласительная Комиссия, состав которой, место нахождения, компетенция и исполнительные органы определяются высшим военным командованием обеих сторон, по взаимному их соглашению.

§ 9.

При оставлении, согласно §§ 4 и 6, занимаемых областей войска оставляют в полной неприкосновенности все находящееся на месте имущество, как-то: государственные, общественные и частные постройки, железные дороги со всем находящимся на месте жел.-дор. подвижным составом, мосты, станционные сооружения, телеграфы, телефоны и другие средства связи, не составляющие военного имущества данной армии, склады, хлеб на полях и в амбарах, живой и мертвый промышленный и сельско-хозяйственный инвентарь, всякое сырье и т. д., как являющиеся собственностью государства или самоуправлений, так и лиц юридических и физических. При отходе войск воспрещается брать заложников или эвакуировать гражданское население. По отношению к этому населению воспрещается применять какие-либо репрессии и отчуждать, реквизировать или принудительно выкупать его имущество.

§ 10.

На время перемирия прекращается всякое передвижение на суше, по воде и по воздуху с одной стороны на другую. Исключения в отдельных случаях устанавливаются Смешанной Военно-Согласительной Комиссией, создаваемой на основании § 8.

§ 11.

Отряды и военные лица, нарушающие постановления настоящего договора, считаются военнопленными.

§ 5.

Всі рухи військ, визвані виконанням §§ 2 і 4, повинні відбуватися із швидкістю не менш 20 кілометрів в добу і початися не пізнійш 24 годин після спинення військових акцій, тобто не пізнійш як в 24 години по середньо-європейському часі дев'ятнадцятого жовтня тисяча дев'яносто двадцятього року.

§ 6.

Після ратифікації прелімінарного договору, війська обоїх сторін, що заклочують договір, відводяться в межі своєї державної території, із швидкістю не менш 20 кілометрів в добу, і розміщаються не блищ 15 кілометрів по обоїм сторонам державного кордону.

Угазрена при цьому полоса шириною 30 кілометрів являється зоною, нейтральною у військово-вому відношенні і залишається в адміністративній управі тієї сторони, до котрої ця територія належить.

§ 7.

В полосі, що має бути нейтральною згідно §§ 3 і 6, забороняється присутність озброєних сил за винятком відділів польської армії, необхідних для заняття території згідно § 4. Кількість і розміщення цих відділів повинно бути доведене Польським Військовим Командуванням до відомости противної сторони.

§ 8.

Подрібні розпорядження, необхідні для проведення в життя цього договору, віддаються командуванням обоїх сторін (не нище командування дівізіями), в разі необхідности по взаїмній згоді їми самими. З тією метою негайно після підписання договору про перемирря і прелімінарні умовини мігра висилюються в дівізії і армії противної сторони офіцери звязку з необхідним персоналом. Цим офіцерам, так само як і їх персоналові і багажу, обі сторони гарантують дипломатичну недоторканість, особисте забезпечення, свободу руху і зносин з своїми владами.

З метою контролю над виконанням цього договору, а также для вирішення недорозумінь, що можуть виникнути, і регулювання виникаючих необхідних питань—утворюється Мішана Військова Угодова Комісія, склад якої, місце її знаходження, компетенція і виконавчі її органи визначаються Владам Військовим Командуванням обоїх сторін по взаїмній їх згоді.

§ 9.

При залишенні згідно §§ 4 і 6 занятих областей війська залишають в повній недоторканості все майно, що знаходиться на місці, як то : державні, громадські, і приватні будинки, залізниці з усім гошовим залізничним рухомим складом, мости, станційні будинки, телефони, телеграфи і інші засоби звязку, що не складають військового майна даної армії, склади, хліб на полях і амбарах, живий і мерзлий промисловий і сільсько-господарський інвентар, всякий сировець і т. д., як той, що являється власністю держави або самоуправи, так і той, що являється власністю юридичних і фізичних осіб.

При відході війск забороняється брати заложників, або евакуувати громадянське населення. По відношенні до цього населення забороняється примінити які небудь репресії, відчужувати реєкуувати або примусово викуплювати його майно.

§ 10.

На час перемирря спиняється всякий рух на суші, воді і по воздуху з однієї сторони на другу. Відміки в окремих випадках встановлюються Мішаною Військовою Угодовою Комісією, утвореною на основі § 8-го.

§ 11.

Відділи і військові особи, що порушають постанови цього договору, вважаються військовими бранцями.

§ 12.

Настоящее перемирие устанавливается на срок в 21 день, однако, каждая из сторон имеет право отказаться от перемирия с предупреждением за 48 часов. Если до истечения срока перемирия ни одна из сторон не откажется от него, то таковое автоматически продолжается до ратификации окончательного мирного договора и каждая из сторон имеет право отказаться от перемирия с предупреждением за 14 дней.

Независимо от вышеуказанных постановлений и согласно статье XVII-й договора о предварительных условиях мира, настоящее перемирие теряет обязательную силу, если в срок, предусмотренный для обмена ратификационными грамотами и составления соответственного протокола, эти действия по каким-либо причинам не состоятся. Однако, военные действия не могут быть возобновлены ранее, чем по истечению 48 часов после срока, установленного для обмена ратификационными грамотами.

§ 13.

Настоящий договор является составной частью предварительного мирного договора и имеет равную с ним силу.

В удостоверение сего уполномоченные обеих сторон собственноручно подписали его. Составлен и подписан в РИГЕ двенадцатого октября тысяча девятьсот двадцатого года.

ПОДПИСИ :

А. ИОФФЕ.
С. КИРОВ.
Д. МАНУИЛЬСКИЙ.
Л. ОБОЛЕНСКИЙ.
Ян ДОМБСКИЙ.
Норберт БАРЛИЦКИЙ.
Станислав ГРАБСКИЙ.
Витольд КАМЕНЕЦКИЙ.
Владислав КЕРНИК.
Мечислав КУЛИНСКИЙ.
Адам МЕЧКОВСКИЙ.
Леон ВАСИЛЕВСКИЙ.
Людвик ВАШКЕВИЧ.
Михаил ВИХЛИНСКИЙ.

§ 12.

Це перемир'я встановлюється на термін 21 днів, однак, кожна і з сторін має право відмовитися від перемир'я з попередженням за 48 годин. Як що до упливу терміна перемир'я, ні одна із сторін не відмовиться од його, то воно автоматично продовжується до ратифікації остаточного мирного договору і кожна із сторін має право відмовитися від перемир'я з попередженням за 14 днів.

Незалежно од вищевказаних постанов і згідно ст. XVII договору про прелімінарні умовини мира, це перемир'я втрачає обов'язкову силу, коли в термін, передбачений для обміну ратифікаційними грамотами і складення відповідного протоколу, ці події по яким небудь причинам не відбудуться. Однак військові акції не можуть опять початися раніш ніж по упливі 48 годин після терміну, встановленого для обміну ратифікаційними грамотами.

§ 13.

Цей договір являється складовою частиною прелімінарного мирного договору і має рівну з ним обов'язкову силу.

В підтвердження цього уповноважені обоіх сторін власноручно підписали його.

Складений і підписаний в РИЗІ дванадцятого жовтня тисяча дев'ятьсот двадцятого року.

ПІДПИСИ :

А. ЮФФЕ.
С. КИРОВ.
Д. МАНУЇЛЬСЬКИЙ.
Л. ОБОЛЕНСЬКИЙ.
Ян ДОМБСЬКИЙ.
Норберт БАРЛИЦЬКИЙ.
Станіслав ГРАБСЬКИЙ.
Вітольд КАМЕНЕЦЬКИЙ.
Владислав КЕРНІК.
Мечислав КУЛІНСЬКИЙ.
Адам МЕЧКОВСЬКИЙ.
Леон ВАСИЛЕВСЬКИЙ.
Людвік ВАШКЕВИЧ.
Міхал ВІХЛІНСЬКИЙ.

PROCÈS-VERBAL.

Vu l'accord réalisé aux conférences tenues par les Présidents des deux parties sur toutes les questions de principe relatives aux préliminaires de paix et à l'armistice, le Président de la Délégation Polonaise de Paix et le Président de la Délégation Russo-Ukrainienne de Paix, à leur entrevue du 5 octobre 1920, ont convenu de signer le traité d'armistice et de préliminaires de paix entre la Pologne d'une part et la Russie et l'Ukraine d'autre part, pas plus tard que vendredi le 8 octobre courant.

RIGA, le 5 octobre 1920.

(Signé) JAN DABSKI.

(Signé) JOFFE.

¹TRANSLATION.

PROCÈS-VERBAL.

In pursuance of the agreement arrived at, during the conferences held between the Presidents of the two parties, with reference to all questions of principle connected with the peace preliminaries and with the armistice, the President of the Polish Peace Delegation and the President of the Russo-Ukrainian Peace Delegation have mutually undertaken, at an interview which took place on October 5th, 1920, to sign the treaty of armistice and the peace preliminaries between Poland, of the one part, and Russia and Ukraine of the other part, not later than Friday, October 8th.

RIGA, October 5th, 1920.]

(Signed) JAN DABSKI.

(Signed) JOFFE.

¹TRADUCTION. — TRANSLATION.

No. 101. — TRAITÉ PRÉLIMINAIRE DE PAIX ET CONDITIONS D'ARMISTICE ENTRE LA POLOGNE ET LES RÉPUBLIQUES DES SOVIETS DE RUSSIE ET D'UKRAINE, SIGNÉS A RIGA, LE 12 OCTOBRE 1920.

La République polonaise d'une part, la République socialiste fédérative des Soviets de Russie, et la République Socialiste des Soviets de l'Ukraine, de l'autre, désireuses de terminer au plus tôt la guerre sanglante qui existe entre elles et d'élaborer des conditions destinées à servir de base à une paix durable, honorable et fondée sur une entente réciproque, ont décidé d'entamer des pourparlers en vue de conclure un armistice et de rédiger des préliminaires de paix.

¹ Traduit par le Secrétariat de la Société des Nations.

No. 101. — PRELIMINARY TREATY OF PEACE AND ARMISTICE CONDITIONS BETWEEN POLAND AND SOVIET REPUBLICS OF RUSSIA AND UKRAINIA, SIGNED AT RIGA, OCTOBER 12TH, 1920.

The Polish Republic on the one part and the Socialist Federal Republic of the Soviets of Russia, and the Socialist Republic of the Soviets of the Ukraine on the other part, being desirous of terminating, as soon as possible the cruel war which exists between them, and to work out conditions which may serve as a basis for a lasting and honourable peace, founded on mutual understanding, have decided to enter into negotiations with a view to the conclusion of an armistice and the drawing up of preliminaries of peace.

¹ Translated by the Secretariat of the League of Nations.

Les deux parties ont désigné les plénipotentiaires suivants :

Le Gouvernement de la République polonaise : MM. Jean DABSKI, Norbert BARLICKI, le Dr Stanislas GRABSKI, le Dr Witold KAMIENIECKI, le Dr Ladislas KIERNIK, le Général Mieczyslaw KULINSKI, MM. Adam MIECZKOWSKI, Leon WASILEWSKI, Louis WASZKIEWICZ, et Michel WICHLINSKI.

Le Gouvernement de la République socialiste fédérative des Soviets de Russie et la République socialiste des Soviets de l'Ukraine : MM. Adolphe JOFFE, Serge KIROW, Dmitri MANUILSKI, Leonide BOLENSKI, — lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs qui ont été reconnus en bonne et due forme, ont accepté les stipulations suivantes :

Article I.

Conformément au principe que les peuples ont le droit de décider de leur sort, les deux parties contractantes reconnaissent l'indépendance de l'Ukraine et de la Russie Blanche, et acceptent, et décident que la frontière orientale de la Pologne, c'est-à-dire la frontière entre la Pologne d'une part, et l'Ukraine et la Russie Blanche de l'autre, sera constituée par une ligne longeant la Dzwina (Dwina) occidentale depuis la frontière entre la Latvie et la Russie jusqu'au point où la frontière de l'ancien gouvernement de Wilno touche la frontière de l'ancien gouvernement de Witebsk ; puis la frontière qui séparait les anciens gouvernements de Wilno et de Witebsk jusqu'au village et à la gare de Orzechowno (Oriechowno) qui reste à la Pologne, puis par la frontière orientale de l'ancien gouvernement de Wilno jusqu'à sa rencontre avec la limite entre les districts de Dzisna, de Lepel et de Borysow. La frontière atteint ensuite le village de Mala Czernica (Mal Czernica) qui reste à la Russie Blanche ; se dirigeant de là vers le sud-ouest, elle traverse le lac formé par la Berezyzna jusqu'au village de Zarzeczysk (Zarieczysk) qui reste à la Russie Blanche ; continuant vers le sud-ouest, elle atteint la rivière Wilja (Wilja) à la hauteur d'un point situé à l'est de Dolhinow (Dolginovo), puis elle suit la Wilja jusqu'à la chaussée qui passe au sud de Dolhinow, se dirigeant de là vers le sud, elle atteint la rivière

The two parties have appointed the following Plenipotentiaries :

The Government of the Polish Republic : M. Jean DABSKI, M. Norbert BARLICKI, Dr Stanislas GRABSKI, Dr Witold KAMIENIECKI, Dr Ladislas KIERNIK, General Mieczyslaw KULINSKI, M. Adam MIECZKOWSKI, M. Leon WASILEWSKI, M. Louis WASZKIEWICZ, and M. Michel WICHLINSKI.

The Government of the Socialist Federal Republic of the Soviets of Russia and the Socialist Republic of the Soviets of the Ukraine : M. Adolphe JOFFE, M. Serge KIROW, M. Dmitri MANUILSKI, M. Leonide BOLENSKI, — who, after having exchanged their full powers which were found in good and due form, have accepted the following provisions :

Article I.

In accordance with the principle that peoples have the right of self-determination, the two Contracting Parties recognise the independence of the Ukraine and of White Russia, and accept and decide that the Eastern frontier of Poland, that is to say the frontier between Poland on the one part and the Ukraine and White Russia on the other part, shall be formed by a line following the course of the Western Dzwina (Dwina) from the frontier between Latvia and Russia up to the point where the frontier of the former Government of Wilno touches the frontier of the former Government of Witebsk ; then the frontier which formerly separated the former Governments of Wilno and Witebsk up to the village and station of Orzechowno (Oriechowno) which remains Polish, then by the Eastern frontier of the former Government of Wilno up to the point where it joins the boundary between the districts of Dzisna, Lepel and Borysow. The frontier then touches the village of Mala Czernica (Mal Czernica) which remains the territory of White Russia ; from there it turns towards the South-West, crosses the lake formed by the Berezyzna up to the village of Zarzeczysk (Zarieczysk) which remains part of the territory of White Russia ; continuing towards the South-West, it reaches the River Wilza (Wilza) at a point situated to the East of Dolhinow (Dolginowo), then it follows the Wilza up to the

Ilija (le nom n'en est pas indiqué sur la carte) qu'elle descend jusqu'à son confluent avec la rivière Rybczanka (Rybczanka), le village d'Ilija (Ilija) restant à la Pologne; puis elle suit la Rybczanka (Rybczanka) vers le sud jusqu'à la gare de Radoszkowicze (Radoszkowiczi), la gare et le village restant à la Russie Blanche. Elle passe à l'est du bourg de Rakow (Rakow), du village de Wolma (Wolma) et de Rubieszewicze (Rubieszewiczi), et atteint la voie ferrée Minsk-Baranowicze, près de la localité de Kolosowo (Kolosowa), qui reste à la Pologne; continuant plus loin vers le sud, la frontière coupe la route de Nieswicz (Nieswiz) à Cimkowicze (Timkowicza) à égale distance entre ces deux localités, puis plus au sud la route de Kleck (Kleck) à Cimkowicze, à égale distance de ces deux localités; plus au sud encore, elle atteint la chaussée Varsovie-Moscou, qu'elle coupe à l'est de Filipowicze (Filippowiczi); ensuite, par la voie la plus courte, elle atteint la rivière Lan (Lan), près du village de Czudzin (Czudzin) qui reste à la Pologne; elle suit la Lan jusqu'à son confluent avec le Prypec (Pripiat), suit le Prypec pendant 7 km. vers l'est, de là elle se dirige vers le sud, atteint le point le plus occidental du cours de la rivière Stwiga (Stwiga), et remonte la Stwiga jusqu'au point où cette rivière traverse la frontière des anciens gouvernements de Minsk et de Volhynie; de là elle suit la frontière de ces gouvernements jusqu'à la frontière des districts de Rowno et d'Ogruck, puis elle suit la frontière de ces districts jusqu'au point où elle coupe la voie ferrée à l'ouest de la gare d'Ochotnikowo (Ochotnikowo) et du bourg de Rokitno (Rakitna); continuant vers le sud, elle remonte la rivière Lwa (Lwa) jusqu'à sa source, et de là elle atteint le confluent de la rivière Korczyk (Korczyk) avec la rivière Slucz (Slucz); elle remonte la Korczyk, laissant la ville de Korzec (Koriec) à la Pologne; puis elle se dirige vers le sud-ouest en laissant Kilikijow (Kilikiew) à l'Ukraine, jusqu'à Miliatyn (Miliatin) qui revient à la Pologne; elle se dirige alors vers le sud, traverse la voie ferrée Rowno-Szepetowka (Rowno-Szepietowka), et la rivière Horyn (Goryn) et atteint la rivière Wilja (Wilja), laissant la ville d'Ostrog à la Pologne; puis elle remonte la Wilja jusqu'à Nowy Staw (Now. Staw) qui reste à l'Ukraine; de là elle suit la direction générale nord-sud, en passant par Horyn, près de Lanowce (Lanowcy), localité qui revient à la Pologne, et atteint la rivière Zbrucz) laissant la localité de Bialozorka (Bielozierka) à la

high road which passes South of Dolhinow, turning from there towards the South, it reaches the River Ilija (its name is not shown on the map) and follows it till the point where it flows into the River Rybczanka (Rybczanka), the village of Ilija (Ilija) remaining Polish; then it follows the Rybczanka (Rybczanka) towards the South as far as the station of Radoszkowicze (Radoszkowiczi), the station and the village remaining White Russian. It passes to the East of the small town of Rakow (Rakow), of the village of Wolma (Wolma) and of Rubieszewicze (Rubieszewiczi), and reaches the Minsk-Baranowicze Railway, near the place known as Kolosowo (Kolosowo) which remains Polish; continuing further towards the South, the frontier crosses the road of Nieswicz (Nieswiz) at Cimkowicze (Timkowicza) at an equal distance between these two places, then further to the South the road from Kleck (Kleck) to Cimkowicze, at an equal distance from these two places; still further to the South it reaches the Warsaw-Moscow road, which it crosses East of Filipowicze (Filippowiczi); then by the shortest route it reaches the River Lan (Lan) near the village of Czudzin (Czudzin) which remains Polish; it follows the Lan up to the point where it joins the Prypec (Pripiat), follows the Prypec 7 kms. to the East, from there it turns towards the South, reaches the most Westerly point of the course of the river Stwiga (Stwiga), and follows the Stwiga upstream up to the point where that river crosses the frontier of the former Governments of Minsk and Volhynia; from there it follows the frontier of these Governments up to the frontier of the districts of Rowno and Ogruck, then it follows the frontier of these districts up to the point where it crosses the railway to the West of the station of Ochotnikowo (Ochotnikowo) and of the small town of Rokitno (Rakitna); continuing towards the South it goes up the River Lwa (Lwa) up to its source, and from there reaches the point where the River Korczyk (Korczyk) joins the River Slucz (Slucz); it goes up the Korczyk, leaving the town of Korzec (Koriec) to Poland; then it turns South West, and leaving Kilikijow (Kilikiew) to the Ukraine, as far as Miliatyn (Miliatin) which falls to Poland; it then turns towards the South, crosses the Rowno-Szepetowka (Rowno-Szepietowka) Railway, and the River Horyn (Goryn) and reaches the River Wilja (Wilja), leaving the town of Ostrog (Ostrog) to Poland; then it goes up the Wilja as far as

Pologne et suit le Zbrucz jusqu'à son confluent avec le Dniestr (Dniestr).

Pour la détermination de la frontière le long des rivières, on convient que la ligne fixée suit le lit principal pour les rivières navigables, et la ligne du milieu du plus grand bras pour les rivières qui ne le sont pas. Cette frontière est fixée d'après une carte russe établie à l'échelle de 25 verstes pour un pouce anglais qui est joint au présent traité et tracée en rouge (Annexe N° 1 — carte).

En cas de divergence entre le texte et la carte, le texte fera foi.

La Russie et l'Ukraine renoncent à tous droits et à toutes prétentions sur les territoires situés à l'ouest de cette frontière. De son côté, la Pologne renonce au profit de l'Ukraine et de la Russie Blanche à tous droits et à toutes prétentions sur les territoires situés à l'est de cette frontière. La détermination exacte de ladite frontière, son tracé sur le terrain, ainsi que la pose des poteaux-frontières, seront confiés à une Commission mixte de délimitation, convoquée dans délai après la ratification de ce traité.

Les deux parties contractantes décident que, autant que des territoires litigieux entre la Pologne et la Lithuanie font partie des territoires situés à l'est de la frontière sus-indiquée, le règlement de la question de l'attribution de ces territoires à l'un des deux Etats appartiendra exclusivement à la Pologne et à la Lithuanie.

Article 2.

Les deux parties contractantes se garantissent réciproquement le respect de leur souveraineté nationale, l'abstention de toute intervention dans les affaires intérieures de l'autre partie, et décident d'insérer dans le traité de paix l'engagement qu'elles prendront de ne pas former ni appuyer des organisations ayant pour but la lutte armée contre l'autre partie contractante, l'abolition de son régime politique ou social, la violation de son intégrité territoriale, ainsi que des organisations qui prétendent représenter le Gouvernement de la partie

Nowy Staw (Now Staw) which remains to the Ukraine; from there its general direction is from North to South, passing by Horyn near Lanowce (Lanowcy), a place which falls to Poland, and reaches the River Zbrucz (Zbrucz) leaving the locality of Bialozorka (Bielozierka) to Poland, and follows the Zbrucz up to the point where it flows into the Dniestr (Dniestr).

For the purpose of determining the frontier along the course of the rivers, it is agreed that the line fixed follows the main course in the case of navigable rivers, and the line of the middle of the largest branch in the case of rivers which are not navigable. This frontier is fixed according to a Russian map, on a scale of 25 versts for an English inch, which is attached to the present Treaty and drawn in red. (Annex No. 1—Map.)

In case of any divergence between the text and the map, the text shall be authentic.

Russia and the Ukraine renounce all rights and all claims on the territories situated to the West of this frontier. On her side Poland renounces in favour of the Ukraine and White Russia all rights and all claims on the territory situated to the East of this frontier. The exact determination of the said frontier, its marking out on the spot, and the setting up of frontier posts, shall be entrusted to a Mixed Boundaries Commission, which shall be summoned without delay after the ratification of this Treaty.

The two Contracting Parties decide that, in so far as the territories under dispute between Poland and Lithuania form part of the territories situated to the East of the frontier defined above, the settlement of the question of the allocation of these territories to one of the two States shall be exclusively decided by Poland and Lithuania.

Article 2.

Each of the two Contracting Parties reciprocally undertakes to respect the national sovereignty of the other and to abstain from any intervention in the internal affairs of the other, and decides to insert in the Treaty of Peace the undertaking into which it is entering not to form or lend support to organisations having as their object the promotion of armed action against the other Contracting Party, the abolition of its political or social regime, or the violation of its territorial integrity, nor to organisations which claim to represent the

adverse. A partir de la ratification du présent traité, les deux parties contractantes s'engagent à n'appuyer aucune action militaire étrangère contre l'autre partie.

Article 3.

Les deux parties contractantes s'engagent à insérer dans le Traité de Paix des dispositions concernant la liberté pour les Polonais d'opter en faveur des nationalités russe ou ukrainienne, et pour les Russes ou les Ukrainiens d'opter en faveur de la nationalité polonaise, sous condition que les personnes qui exerceront le droit d'option jouiront de tous les droits sans exception qui sont reconnus par le Traité de Paix aux citoyens des deux parties.

Article 4.

Les deux parties contractantes s'engagent à insérer dans le Traité de Paix des stipulations assurant, d'une part aux citoyens polonais en Russie et en Ukraine, tous les droits leur garantissant le libre développement de leur civilisation nationale, de leur langue et de leur culte, dont profiteront également les citoyens russes et ukrainiens en Pologne; et d'autre part, aux citoyens russes et ukrainiens en Pologne, tous les droits garantissant le libre développement de leur civilisation nationale, de leur langue et de leur culte, dont profiteront également les citoyens polonais en Russie et en Ukraine.

Article 5.

Les parties contractantes renoucent mutuellement à toute indemnité pour leurs dépenses militaires, celles-ci comprenant les dépenses de l'Etat en vue de la guerre, aussi bien que les pertes de guerre, c'est-à-dire les pertes subies par l'Etat ou par les citoyens pendant la guerre sur les territoires où ont eu lieu les opérations militaires, par suite d'opérations ou de mesures militaires.

Article 6.

Les deux parties contractantes s'engagent à insérer dans le Traité de Paix des dispositions concernant l'échange des prisonniers de guerre et le remboursement des frais réels de leur entretien.

Government of the opposite Party. From the time of the ratification of the present Treaty, the two Contracting Parties undertake to support no foreign military action against the other Party.

Article 3.

The two Contracting Parties undertake to insert into the Treaty of Peace provisions concerning the right of Poles to opt in favour of Russian or Ukrainian nationality and for Russians or Ukrainians to opt in favour of Polish nationality, on condition that the persons exercising the right of option shall enjoy without exception all rights recognised by the Treaty of Peace as belonging to the citizens of the two Parties.

Article 4.

The two Contracting Parties undertake to insert in the Treaty of Peace provisions to assure to Polish citizens in Russia and in the Ukraine on the one hand all rights which guarantee them the free development of their national civilisation, of their language, and of their religion, such as are likewise enjoyed by Russian and Ukrainian citizens in Poland, and to Russian and Ukrainian citizens in Poland on the other hand all the rights which guarantee them the free development of their national civilisation, of their language, and of their religion, such as are likewise enjoyed by Polish citizens in Russia and the Ukraine.

Article 5.

The contracting parties mutually agree not to claim any indemnity in respect of their military expenditure; such expenditure shall be taken to include State expenditure incurred through the war, as well as war losses—that is to say losses suffered during the war by the State or by its citizens upon territory which was the scene of military operations, and caused by military measures or operations.

Article 6.

The two contracting parties undertake to insert in the Treaty of Peace provisions relating to the exchange of prisoners of war and the reimbursement of the actual expenses incurred for their maintenance.

Article 7.

Dès la signature de ce traité, seront formées des Commissions mixtes qui procéderont immédiatement à la remise des otages et à l'échange immédiat des prisonniers civils, des internés, et autant que possible des prisonniers de guerre, et organiseront le rapatriement des exilés, réfugiés et émigrés.

Les Commissions mixtes ci-dessus mentionnées ont le droit de protéger et de secourir les prisonniers de guerre, les prisonniers civils, les internés, les otages, ainsi que les exilés, les réfugiés et les émigrés.

Pour régler la question du rapatriement immédiat des otages, des prisonniers civils, des internés, des réfugiés, des exilés et des émigrés, ainsi que des prisonniers de guerre, les parties s'engagent, immédiatement après signature du présent traité, à conclure un accord spécial sur ces questions.

Article 8.

Les deux parties contractantes s'engagent à donner, aussitôt après la signature de ce traité, l'ordre de suspendre toute action judiciaire, administrative, disciplinaire ou autre, intentée contre les prisonniers civils, les internés, les otages, les exilés, les émigrés, les prisonniers de guerre, ainsi que l'exécution des punitions ordonnées contre ces personnes par n'importe quelle procédure.

La suspension de la punition peut ne pas avoir pour conséquence la libération ; en ce cas, les intéressés devront être livrés avec leur dossier aux autorités du pays dont ils sont les ressortissants.

Mais si ces personnes déclarent ne pas vouloir rentrer dans leur pays, ou si les autorités de ce pays ne le leur permettent pas, elles peuvent de nouveau être privées de liberté.

Article 9.

Les deux parties contractantes s'engagent à insérer dans le Traité de Paix des dispositions concernant l'amnistie qu'accordera notamment la Pologne aux citoyens russes ou ukrainiens en Pologne, et la Russie et l'Ukraine aux citoyens polonais en Russie et en Ukraine.

Article 7.

As soon as the Treaty is signed mixed Commissions shall be set up which shall cause immediate steps to be taken to ensure the release of hostages and the prompt exchange of civil prisoners, interned persons, and, as far as possible, prisoners of war ; they will also organise the repatriation of exiles, refugees and emigrants.

The above mentioned mixed Commissions are entitled to protect and assist prisoners of war, civil prisoners, interned persons and hostages, and also exiles, refugees, and emigrants.

With a view to regulating the question of the immediate repatriation of hostages, civil prisoners, interned persons, refugees, exiles and emigrants, and also prisoners of war, the parties undertake to draw up a special Agreement with regard to these questions as soon as the present treaty has been signed.

Article 8.

The two Contracting Parties undertake to issue instructions, as soon as this treaty is signed, ordering the suspension of all actions of a judicial, administrative, disciplinary, or any other nature directed against civil prisoners, interned persons, hostages, exiles, emigrants, and prisoners of war, and also the remittal of penalties ordered, by no matter what authority, to be inflicted on such persons.

Remittal of punishment shall not necessarily involve liberation ; in such cases the persons concerned must be handed over, together with their dossier, to the authorities of their country of origin.

Should, however, such persons declare their unwillingness to return to their country, or should the authorities in that country not allow them to do so, they are liable to be again deprived of their liberty.

Article 9.

The two Contracting Parties undertake to insert in the Treaty of Peace provisions relating to the amnesty to be granted by Poland to Russia, or Ukrainian citizens in Poland, and by Russia and the Ukraine to Polish citizens in Russia and the Ukraine.

Article 10.

Les deux parties s'engagent à insérer dans le Traité de Paix des stipulations relatives au règlement de leurs comptes et à leur liquidation, stipulations basées sur les principes suivants :

1. Aucune obligation, ni charge, ne sera imposée à la Pologne du fait qu'une partie du territoire de la Pologne appartenait à l'ancien Empire russe.

2. Les deux parties contractantes renoncent mutuellement à tous droits sur les biens d'Etat se trouvant sur le territoire de l'autre partie.

3. Dans le règlement des comptes et leur liquidation, on prendra en considération la participation active de la République polonaise à la vie économique de l'ancien Empire russe.

4. Les deux parties contractantes s'engagent réciproquement, sur la demande des propriétaires, à restituer et à rendre en nature, ou éventuellement par la remise d'équivalents, les biens mobiliers de l'Etat témoignant de la vie économique et de la civilisation du pays, les biens mobiliers appartenant aux organes autonomes, aux institutions, aux personnes physiques et aux personnalités juridiques, emportées ou évacuées, de gré ou de force, depuis le 1er août 1914, sauf le butin de guerre.

5. Engagement sera pris de restituer à la Pologne les archives, les bibliothèques, les œuvres d'art, les trophées de guerre historiques, les souvenirs et autres objets similaires témoignant de la culture nationale, emportés de Pologne en Russie depuis les partages de la République polonaise.

6. Les deux parties contractantes fixeront le règlement basé sur les titres juridiques, les prétentions des personnes physiques et des personnalités juridiques des deux parties, prétentions motivées jusqu'au moment de la signature du présent traité et invoquées contre les Gouvernements ou institutions de l'autre partie.

7. Sera stipulé l'engagement que prennent la Russie et l'Ukraine d'accorder à la Pologne et à ses citoyens la situation la plus privilégiée en ce qui concerne la restitution de leurs biens et une indemnité pour

Article 10.

The two Contracting Parties undertake to insert in the Treaty of Peace stipulations relating to a mutual settlement and liquidation of accounts;—such stipulations to be based on the following principles:—

(1) Poland shall not incur any obligations or charges of any kind arising from the fact that a part of the Polish territory previously belonged to the former Russian Empire.

(2) The two Contracting Parties reciprocally renounce all claims to State property situated on the territory of the other party.

(3) In the reckoning and payment of accounts, the active participation of the Polish Republic in the economic life of the former Russian Empire shall be taken into consideration.

(4) The two Contracting Parties undertake reciprocally, at the request of the owners, to restore and deliver up in kind, or, as the case may be, to make equivalent compensation for, such movable property belonging to the State as bears witness to the economic life and to the civilisation of the country, the movable property belonging to autonomous organisations, institutions and individuals or legal personalities carried off or evacuated, with their consent or by force, since August 1st 1914, with the exception of war booty.

(5) An undertaking will be given to restore to Poland the archives, libraries, works of art, historical war trophies, souvenirs and other similar objects testifying to the existence of national culture, which were carried off from Poland to Russia since the partition of the Polish Republic.

(6) The two Contracting Parties will provide for the settlement of legally established claims of individuals or legal personalities of the two parties, such claims being in respect of events occurring up to the time of the signing of the present treaty and directed against the Governments or institutions of the other party.

(7) The undertaking to be given by Russia and the Ukraine to grant to Poland and to Polish citizens an especially favourable treatment as regards the restoration of their property and an indemnity for

les pertes subies pendant la période de la révolution et de la guerre civile en Russie et en Ukraine. Les deux parties contractantes consentent à ce que les dispositions ci-dessus n'épuisent pas tous les détails des comptes et de la liquidation.

Article 11.

Les deux parties contractantes s'engagent, aussitôt après la signature du Traité de Paix, à entamer des pourparlers relatifs aux conventions de commerce, de navigation, aux conventions sanitaires et aux conventions concernant les communications, les postes et télégraphes, et l'échange des marchandises à titre de compensation.

Article 12.

Les deux parties contractantes s'engagent à insérer dans le traité de paix des stipulations portant sur le droit de transit, pour la Pologne, à travers les territoires de la Russie et de l'Ukraine, et pour la Russie et l'Ukraine, à travers le territoire de la Pologne.

Article 13.

Les deux parties contractantes concluent en même temps un armistice spécial qui fait partie du présent traité et qui a même valeur obligatoire (Annexe N° 2 des « Conditions d'Armistice »).

Article 14.

La Russie et l'Ukraine déclarent que tous leurs engagements à l'égard de la Pologne, ainsi que les droits que leur donne le présent traité s'appliquent à tous les territoires situés à l'est de la frontière fixée dans l'article 1 de ce traité ; ces territoires faisaient partie de l'ancien Empire russe et ont été représentés par la Russie et l'Ukraine lors de la conclusion de ce traité.

Article 15.

Les deux parties contractantes s'engagent à entamer, aussitôt après la signature de ce traité, des négociations au sujet de la conclusion du traité de paix.

Article 16.

Ce traité est rédigé en polonais, en russe et en ukrainien, et fait en double exemplaire.

losses suffered during the period of the revolution and of the civil war in Russia and the Ukraine, will be clearly set forth. The two Contracting Parties agree that the above provisions shall not be regarded as comprising all the details of accounts that require settlement.

Article 11.

The two Contracting Parties undertake, immediately after the signing of the Treaty of Peace, to enter into negotiations with regard to conventions in matters of commerce, navigation, health, communications, posts and telegraphs, and also as regards the exchange of goods by way of compensation.

Article 12.

The two Contracting Parties undertake to insert in the Treaty of Peace provisions dealing with the transit rights of Poland across the territories of Russia and the Ukraine, and of Russia and the Ukraine across Poland.

Article 13.

The two Contracting Parties shall at the same time conclude a special armistice which shall form part of the present Treaty, and which shall be of equal validity (Annex N° 2 of the "Armistice Conditions").

Article 14.

Russia and the Ukraine declare that all their obligations towards Poland, and also the rights accorded them by the present Treaty, shall apply to all the territory east of the frontier fixed in Article 1 of this Treaty ; this territory formed part of the former Russian Empire and was represented by Russia and the Ukraine at the time of the conclusion of this Treaty.

Article 15.

Immediately after the signing of this Treaty the two Contracting Parties undertake to enter upon negotiations, with a view to concluding a Treaty of Peace.

Article 16.

This Treaty shall be drawn up in Polish, Russian and Ukrainian, and shall be done in

Pour l'interprétation du traité, les trois textes sont considérés comme authentiques.

Article 17.

Ce traité est soumis à ratification et entrera en vigueur dès que l'échange des instruments de ratification aura été effectué, pour autant que le présent traité et les annexes ne contiendront pas de dispositions contraires.

L'échange des instruments de ratification et la rédaction des protocoles respectifs auront lieu à Libau. Les deux parties contractantes s'engagent à ratifier ce traité 15 jours au plus tard après sa signature. L'échange des instruments de ratification et la rédaction du protocole devront avoir lieu six jours au plus tard après le délai prévu pour la ratification. Les parties contractantes font cette réserve que les conditions d'armistice (article 13) cesseront d'être obligatoires si, dans le délai prévu pour l'échange des instruments de ratification et pour la rédaction du protocole, ces formalités ne sont pas exécutées pour des raisons quelconques, la reprise des hostilités ne peut dans ce cas avoir lieu que quarante-huit heures après l'expiration de ce délai. Partout où, dans ce traité, on mentionne comme délai le moment de la ratification du traité, on comprend par là le moment de l'échange des instruments de ratification.

En foi de quoi, les plénipotentiaires des deux parties ont signé personnellement le présent traité et y ont apposé leurs sceaux.

Fait et signé à Riga, le 12 octobre 1920.

duplicate. In interpreting the Treaty all three texts shall be considered as authentic.

Article 17.

The Treaty shall be ratified, and shall come into force as soon as the exchange of the instruments of ratification has been completed, in so far as the present Treaty and its annexes shall contain no provisions to the contrary.

The exchange of instruments of ratification and the drawing up of the respective protocols shall take place at Libau. The two Contracting Parties undertake to ratify this Treaty not later than 15 days after it has been signed. The exchange of instruments of ratification and the drawing up of the protocol shall take place six days at latest after the expiration of the period fixed for ratification. The Contracting Parties shall make this reservation that the armistice conditions (Article 13) shall cease to be binding if, within the period laid down for the exchange of instruments of ratification and for the drawing up of the protocol, these formalities are for any reason whatever not carried out; in this case the resumption of hostilities cannot take place until 48 hours after the expiration of this period. Wherever the time of ratification of the Treaty is mentioned in this Treaty as a time-limit the time of the exchange of the instruments of ratification shall be understood thereby.

In witness whereof, the plenipotentiaries of the two Parties have personally signed the present Treaty and affixed their seals thereto.

Done and signed at Riga, October 12th, 1920.

JAN DABSKI.
 NORBERT BARLICKI.
 Dr. STANISLAS GRABSKI.
 Général MIECZYSLAW KULINSKI.
 ADAM MIECZKOWSKI.
 LEON WASILEWSKI.
 LOUIS WASKIEWICZ.
 MICHAL WICHLINSKI.

ADOLPHE JOFFE.
 SERGE KIROW.
 DMITRI MANUILSKI.
 LEONIDE OBOLENSKI.

ANNEXE N° 2.

CONDITIONS DE L'ARMISTICE.

Conformément à l'article 13 des préliminaires de paix, le présent Armistice a été conclu :

Article 1.

Cent quarante-quatre heures après le moment de la signature des préliminaires de paix, c'est-à-dire le 18 octobre à minuit, heure de l'Europe centrale, les deux parties contractantes seront tenues de suspendre toutes les opérations militaires sur terre, sur mer et dans l'air.

Article 2.

Les troupes des deux parties contractantes resteront sur les positions occupées par elles au moment de la suspension des hostilités prévu à l'article 1, mais sous condition que les troupes russo-ukrainiennes ne se trouveront pas rapprochées de plus de 15 kilomètres de la ligne occupée par le front polonais au moment de la suspension des hostilités.

Article 3.

La bande de territoire d'une largeur de 15 kilomètres ainsi formée entre les deux fronts constituera, au point de vue militaire, une zone neutre, qui restera sous l'autorité administrative de la partie à laquelle ce territoire doit appartenir aux termes des préliminaires de paix.

Article 4.

Sur le secteur s'étendant de Nieswicz jusqu'à la rivière Dzwina, les troupes polonaises occuperont la ligne frontière fixée à l'article 1 des préliminaires de paix ; les troupes russo-ukrainiennes resteront à 15 kilomètres à l'est de cette ligne.

Article 5.

Tous les mouvements de troupes, prévus aux articles 2 et 4 devront être accomplis en raison d'au moins 20 kilomètres par vingt-quatre heures et devront commencer au plus tard

ANNEX N° 2.

CONDITIONS OF THE ARMISTICE.

In accordance with Article 13 of the Peace Preliminaries, an Armistice has been concluded on the following terms :

Article 1.

One hundred and forty-four hours after the signature of Peace Preliminaries, that is, at midnight on October 18th, central European time, the two Contracting Powers shall suspend all military operations on land, on sea, and in the air.

Article 2.

The troops of the two Contracting Parties shall remain in the positions occupied by them at the time of the suspension of hostilities as laid down in Article 1, provided, however, that the Russo-Ukrainian Troops shall be at a minimum distance of at least 15 kilometres from the Polish front line at the time of the suspension of hostilities.

Article 3.

The strip of territory thus reserved, 15 kilometres broad, between the two front lines, shall be regarded, from a military standpoint as a neutral zone, which shall be administered by the party entitled to it in virtue of the conditions of the Peace Preliminaries.

Article 4.

In the sector extending from Nieswicz to the river Dzwina, the Polish troops shall occupy the frontier line laid down in Article 1 of the Peace Preliminaries : the Russo-Ukrainian troops shall remain at a distance of 15 kilometres to the east of that line.

Article 5.

All movements of troops provided for in Articles 2 and 4 must be carried out at a minimum speed of 20 kilometres in 24 hours, and must be commenced not later than 24 hours after the

vingt-quatre heures après la cessation des hostilités, c'est-à-dire au plus tard le 19 octobre à minuit, heure de l'Europe centrale.

Article 6.

Après la ratification des préliminaires de paix, les troupes des deux parties contractantes devront être retirées sur leurs territoires respectifs, en raison d'au moins 20 kilomètres par vingt-quatre heures, et seront installées à une distance d'au moins 15 kilomètres des deux côtés de la frontière entre les deux États.

La zone ainsi formée, d'une largeur de 30 kilomètres, constituera, au point de vue militaire, une bande neutre, restant sous l'autorité administrative de la partie à laquelle les territoires respectifs doivent appartenir.

Article 7.

Conformément aux articles 3 et 6, il est interdit d'entretenir dans la zone neutre des détachements armés, à l'exception des détachements de troupes polonaises indispensables à l'occupation du territoire prévue à l'article 4. La force et la position de ces détachements devront être portées à la connaissance de la partie adverse par le commandement des troupes polonaises.

Article 8.

Les commandements des deux parties (à partir des commandements de division) donneront des ordres détaillés, et en cas de besoin, après une entente réciproque, en vue de l'exécution du présent accord. À cet effet, ces commandements enverront immédiatement après la signature de l'armistice et des préliminaires de paix, aux commandements des divisions et des armées de la partie adverse, des officiers de liaison accompagnés du personnel nécessaire. Les deux parties contractantes garantiront à ces officiers ainsi qu'à leur personnel et à leurs bagages l'immunité diplomatique; elles garantiront également leur sécurité personnelle et leur liberté de mouvement et de communications avec les autorités dont ils relèvent.

En vue du contrôle de l'exécution du présent accord, ainsi que pour résoudre les contestations qui pourront surgir et pour régler les affaires courantes, une commission militaire mixte

cessation of hostilities, that is to say, not later than midnight on October 19th, Central European time.

Article 6.

As soon as the ratification of the Peace Preliminaries has taken place, the troops of the two Contracting Powers shall withdraw into their respective territories, such withdrawal being carried out at a minimum speed of 20 kilometres in 24 hours, and shall be stationed at a minimum distance of 15 kilometres from each side of the frontier between the two States.

The strip of territory thus reserved, 30 kilometres broad, shall be regarded, from a military standpoint, as a neutral zone, under the administration of the parties to which the territory will eventually belong.

Article 7.

In accordance with Articles 3 and 6, no armed detachments shall be maintained in the neutral zone, with the exception of such Polish troops as are essential for the occupation of the territory laid down in Article 4. The opposing party shall be informed of the strength and positions of these detachments by the Commander of the Polish Troops.

Article 8.

The Commands of the two parties (from Divisional Commands upwards) shall issue detailed orders, after mutual agreement, if necessary, for the execution of this Convention. For this purpose, the Commanders shall, as soon as the Armistice and the Peace Preliminaries have been signed, send liaison officers, with the necessary staff, to the Divisional and Army Commands of the opposing party. Diplomatic immunity is guaranteed to these officers, to their staff, and to their baggage, by the two Contracting Parties; their personal safety, freedom of movement, and freedom of communication with the authorities to which they belong, is also guaranteed.

To supervise the execution of this agreement, to settle any differences which may arise, and to direct matters generally, a joint military armistice commission shall be appointed, and

d'armistice sera formée, dont la composition, le lieu de résidence, la compétence et les organes d'exécution seront déterminés, après entente réciproque, par les commandements suprêmes des deux parties.

Article 9.

Pendant l'évacuation des territoires occupés, prévue par les articles 4 et 6, les troupes devront laisser absolument intacts tous les biens qui se trouvent sur place, tels que : constructions appartenant à l'Etat, édifices publics et privés, chemins de fer, et tout le matériel roulant qui se trouvera sur place, les ponts, les aménagements des gares, les installations de télégraphe et de téléphone, et autres moyens de communication qui ne sont pas propriétés militaires des armées respectives, les dépôts, les blés sur pied et dans les granges, le bétail et le matériel industriel et agricole, toutes les matières premières etc., appartenant à l'Etat, aux institutions autonomes, ainsi qu'aux particuliers et aux personnalités juridiques.

Pendant la retraite des troupes, il est interdit de prendre des otages ou évacuer la population civile. Il est également interdit d'exercer aucune représaille envers cette population, et de procéder à aucune expropriation, réquisition ou rachat forcé des terres.

Article 10.

Toute communication par terre, par eau ou par voie des airs, entre les deux parties combattantes sera suspendue pour la durée de l'armistice. Les exceptions pour des cas spéciaux seront déterminées par la Commission militaire mixte d'armistice formée aux termes de l'article 8.

Article 11.

Les détachements et militaires qui transgresseront les stipulations du présent traité seront traités en prisonniers de guerre.

Article 12.

Le présent armistice est conclu pour une durée de 21 jours, mais chaque partie a le droit de le dénoncer par préavis de 48 heures.

Si, avant l'expiration du délai de l'armistice, aucune des parties ne l'a dénoncé, l'armistice

its composition, place of residence, powers, and means of execution, determined by the High Commands of both parties after mutual agreement.

Article 9.

During the evacuation of the occupied territory, provided for in Articles 4 and 6, troops shall leave entirely intact all local property, such as State-owned structures, Public and Private Buildings, Railways, and all rolling stock in the district, bridges, station property, telegraph and telephone installations, and other means of communication which are not the military property of the respective armies ; depots, standing wheat and wheat in granaries, cattle, industrial and agricultural material, all raw materials, etc., belonging to the State, to independent institutions, to private individuals and to persons in law.

No hostages shall be taken during the withdrawal of the troops, neither shall any evacuation of the civil population take place. Moreover, no measures of reprisal shall be taken against that population, nor shall any expropriation, requisitioning, or forced sale of land be permitted.

Article 10.

All communication by land, water, or air, shall be suspended between the two belligerents for the duration of the Armistice. Permission in special cases shall be granted by the joint Military Armistice Commission formed in accordance with Article 8.

Article 11.

Detachments and individual soldiers who violate the provisions of this Treaty shall be treated as prisoners of war.

Article 12.

The Armistice shall extend over a period of 21 days, each party, however, shall have the right to denounce it by giving 48 hours notice.

If at the expiration of the period of the Armistice neither party has given notice of denun-

sera automatiquement prolongé jusqu'à la ratification du traité de paix définitif, et chacune des parties aura le droit de le dénoncer par préavis de 14 jours.

Indépendamment des décisions précédentes, et conformément à l'article 17 des préliminaires de paix, le présent armistice perdra son caractère obligatoire si, dans le délai prévu pour l'échange des instruments de ratification et la rédaction d'un protocole correspondant, ces formalités n'ont pas eu lieu pour une raison quelconque. La reprise des hostilités ne pourra cependant avoir lieu que 48 heures au plus tôt à dater de l'expiration du délai fixé pour l'échange des instruments de ratification.

Article 13.

Le présent accord fait partie intégrante des préliminaires de paix et possède le même caractère obligatoire. En foi de quoi les plénipotentiaires des deux parties l'ont signé de leur propre main.

Fait et signé à Riga le 12 octobre 1920.

JAN DABSKI.
 NORBERT BARLICKI.
 STANISLAW GRABSKI.
 WITOLD KAMIENIECKI.
 WLADYSLAW KIERNIK.
 MIECYSLAW KULINSKI.
 LEON WASILEWSKI.
 LUDWIK WASKIEWICZ.
 MICHAL WICHLINSKI.
 A. JOFFE.
 S. KIROW.
 D. MANUILSKI.
 L. OBOLENSKI.

Les préliminaires de paix sus-mentionnés et les conditions de l'armistice ont été ratifiés par les chefs d'Etat le 26 octobre 1920.

ciation, it shall automatically be extended until the ratification of the final Treaty of Peace ; each party, however, shall have the right to denounce it by giving 14 days notice.

Notwithstanding the preceding provisions, and in accordance with Article 17 of the Peace Preliminaries, the Armistice shall cease to be binding, should the exchange of ratifications and the preparation of the necessary protocol not have taken place, for any reason, within the time arranged.

Nevertheless, hostilities shall not be renewed until at least forty-eight hours after the expiration of the time-limit fixed for the exchange of ratifications.

Article 13.

This agreement forms an integral part of the Peace Preliminaries and shall be equally binding.

In testimony whereof the plenipotentiaries of the two Contracting Parties have attached their signatures hereto.

Done and signed at Riga, this twelfth day of October, 1920.

The above-mentioned Peace Preliminaries and the Armistice conditions were ratified by the Chiefs of the two States on October 26, 1920.

PROTOCOLE.

Les soussignés, dûment munis de pleins pouvoirs, se sont rencontrés à Libau ce jour même en vue de procéder à l'échange des instruments de ratification des préliminaires de paix et de l'armistice, signés à Riga, le 12 octobre 1920, entre la République polonaise d'une part et la République socialiste fédérale des Soviets de Russie, la République socialiste des Soviets Ukrainiens d'autre part.

Après la présentation par les plénipotentiaires des trois instruments de ratification, polonais, russe et ukrainien, et après constatation de bonne et due forme, l'échange des documents a eu lieu conformément à l'article 17 de l'accord sus-mentionné.

En foi de quoi, les soussignés ont rédigé le présent Protocole en trois exemplaires : un en langue polonaise, pour la République polonaise, et deux en langue russe, pour la République fédérale des Soviets de Russie et la République socialiste des Soviets ukrainiens, qu'ils ont signés et sur lesquels ils ont apposé leurs sceaux.

Fait à Libau, le 2 novembre 1920.

(Signé) ALEKSANDER LADOS.

(Signé) LORENZ.

PROTOCOL.

The undersigned, duly furnished with full powers, met at Libau this day in order to exchange ratifications of the Peace Preliminaries and Armistice Conditions which were signed at Riga on October 12, 1920, between the Republic of Poland on the one hand, and the Federal Socialist Republic of the Russian Soviets and the Socialist Republic of the Ukrainian Soviets on the other.

When the respective plenipotentiaries had submitted the Polish, Russian and Ukrainian documents of ratification and these had been found to be in good and due form, the exchange took place in conformity with Article 17 of the above-mentioned agreement.

In testimony whereof the undersigned have prepared this Protocol in triplicate ; one copy in Polish for the Polish Republic, and two copies in Russian for the Federal Republic of the Russian Soviets and for the Socialist Republic of the Ukrainian Soviets, to which copies they have duly set their hand and seal.

Done at Libau, November 2nd, 1920.